ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!
39-дэхи жэлээ гарана

УРЯТ ҮНЭН

С-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

10 (9764) | 1962 оной январиин 12, пятница | Сэн 2 мүнгэн

Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгожо, ажахын тоосоо оролдосотойгоор нэбтэрүүлжэ, шадабаритай бэрхэнүүд байһанаа харуулая!

★ ★ ★

ҺАНАҺАНДАА ХҮРЭХЭБДИ

1962 ондо 100 хонин бүриһөө адагынь 100 хурьга абажа түлжүүлхэ, хонин бүриһөө 3,2 килограмм нооһо хайшалха, хонидтоо хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ уялга абанабди

Ажахын нэгэ жэл үнгэрбэ. Манай бригада 1961 оной эхеэр ажахын тоосоондо орожо, хүдэлмэреэ шэнээр эмхидхэжэ гараа гээшэ. Жэлэй дүүрээд байхада, хэһэн хүдэлмэриингөө дүн гаргажа, шэнэ жэлдэ бэелүүлхэ зорилгонуудаа тодорхойлоод байнабди.

Үнгэрэгшэ жэлдэ хонидоо үбэлэй һарануудта хурьгалуулжа, зуун хонин бүриһөө 115 хурьга томо болгожо шадаабди. Бүхы 615 эхэ хонидһоо 709 хурьган абтаа һэн. Хурьгадаа дүрбэн һаратайдань тус бүриинь 21,7 килограмм шэгнүүртэйгээр тушаагаа һэмди. Тиигэжэ 696 хурьга бүхыдөө 151,6 центнер шэгнүүртэйгээр тушааһан байнабди.

Тэрэшэлэн нооһо абаха талааршье бараг гарагдаа. Хайшалагдаһан 1024 хонинһоо дунда зэргээр 3,2 килограмм нооһон абтаа гэхэ гү, али хамтадаа 32,4 центнер хайшалагдаһан байна. Мүнгөөрнь тоолоод үзэхэдэ 14 мянган түхэригэй орондо 18659 түхэригтэ нооһон тушаагдаа гээшэ. Манай отараһаа ороһон нооһоной шанар һайн байжа, центнер бүхэниинь 600-гаад түхэригтэ хүрөө.

Эдэ бүгэдын эсэстэ бригадамнай 22232 түхэригэй олзо оруулха түсэбтэй байгаа һаа, тэрэнээ 30 мянганда тулгаһан байха юм. Иимэ үрэ дүн туйлаһан хадаа бригадын гэшүүд салин хүлһэеэ хүсэдөөр абаха эрхэтэй болоно. Юуб гэхэдэ, жэлэй туршада хонишодто түсэбөөр хараалагдаһан түлбэриин 70 процент үгтэжэ байгаа ха юм.

Жэлэй туршада бригадын гэшүүд бүхы юумэеэ арьбалха, хэрэгтэ хэрэггүй гаргаша хэхэгүй, бригадынгаа хүдэлмэриие өөһэдынгөө хүсөөр лэ бүтээхэ гэжэ оролдоһон байна. Хурьгадаа өөһэдынгөө хүсөөр абажа, түлжүүлжэ гарагдаа гээшэ. Зундаа, намартаа өөһэдөө 200 центнер үбһэ, 300 центнер зелёнко, 500 центнер һолоомо бэлдэжэ абаад, бултыень үбэлжэхэ газартаа зөөгөө һэмди. Уридшалан тоолоод үзэхэдэ, 1 центнер нооһоной өөрынь үнэ сэн 115 түхэриг, центнер мяханай сэн 2 түхэриг болоно.

Бригадымнай туйлаһан эдэ бүхы амжалтанууд имагтал хонишодой эбтэй эетэйгээр хүдэлһэнэй аша үрэ гээшэ гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Бригададамнай муугаар хүдэлдэг, залхуу хүн байхагүй. Хонишод Цыбикдари Бимбаева, Батомунко Дамбаев, Василий Ленхобоев, Галина Дамбаева, Доржо Жабуев, Владимир Будаев гэгшэд оролдосотой һайнаар хүдэлдэг.

Теэд бидэнэр туйлаһанаараа һанаагаа амарнагүйбди. Түрэл партиимнай түүхэтэ XXII съезд орон дотороо коммунизм байгуулха талаар совет хүн бүхэнэй урдахи зорилгонуудые тодорхойлоо.

Манай бригадын хонишод 1962 ондо үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ дутуугүй һайнаар хүдэлжэ гараха аргатай. Мүнөө шэнэ түл абалгада хүсэд бэлдээд, түрүүшын хурьгадые мааруулжа эхилээд байнабди. Хурьгадаа өөһэдынгөө хүсөөр абажа, **100 хонин бүриһөө энэ жэлдэ адагынь 100 хурьга түлжүүлхэ гэжэ шиидээбди.**

Хонидойнгоо нооһо һайнаар ургуулхые, нооһыень муудуулхагүй гэжэ саг үргэлжэ анхарха хэрэг гарадаг. **Байгша ондо хонин бүриһөө 3,2 килограммһаа бага бэшэ нооһон абтаха гэжэ найдагдана.**

Үнгэрэгшэ жэлдэ ган гасуур байжа, хонидтоо түсэбэй ёһоор тэжээл бэлдэжэ шадагдаагүй. Мүнөө жэлдэ энэ хэрэгтэ бүри ехэ анхарал табижа, **бригадынгаа хүсөөр 1200 центнерһээ бага бэшэ үбһэ бэлдэхэ, 30 гектарта зелёнко тарижа абахабди. 10 гектарта кукуруза тарижа, адагынь 200 тонно силос дарахаар шиидэнхэйбди.**

Саашадаа ажалайнгаа эмхидхэлые улам гуримшуулжа, ажахынгаа тоосоо бүри нягта һайн болгохо гэжэ хэлсээбди. Хэрбээ мүнөө үедэ бригададамнай 1105 эхэ хонин тоологдобол, хойшодоо тэрэнээ 2 мянганда хүргэхөөр, үшөө 1500 эрье харууһалхаар гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, бригадамнай томо болоол һаа хүсэтэй боложо, бүхы хүдэлмэрээ өөһэдынгөө хүсөөр бүтээхэ аргатай болохо бшуу. Тиимэ томо бригадада тусхай тракторшье барихада гарзагүй, хэхэ юумэн олдохо байна.

1962 ондо сабшалангаа, кукуруза тариха газараа наг шэбхээр һайса үтэгжүүлхэ, һайрамаар уһалха зорилготойбди. Хэрбээ нёдондо 300 тонно шэбхэ гаргаһан байбал, энэ жэлдэ 2 мянган тонноһоо бага бэшэ шэбхэ поли, сабшалан дээрээ тараахабди. Мүнөө бригадымнай газаа нилээд ехэ шэбхэ обоолоотой бии.

Манай бригадын гэшүүд абаһан уялгаая амжалтатайгаар бэелүүлжэ, коммунис ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ зэргэ олохо хүсэлтэй.

Д. Бимбаев,
Сэлэнгын «Улаан Оронго» колхозой ажахын тоосоондо ороһон бригадын бригадир.

БРИГАДЫН ГЭШҮҮД

Бригадир! Бригадирай хэхэ ажал, харюусалга ехэ ха юм. Тиимэшье һаань, Дугар Будацыренович Бимбаев мэргэжэлээ дээшэлүүлжэл байдаг, Улан-Удын хүдөө ажахын техникумэй зоотехническэ отделенидэ заочноор һурадаг.

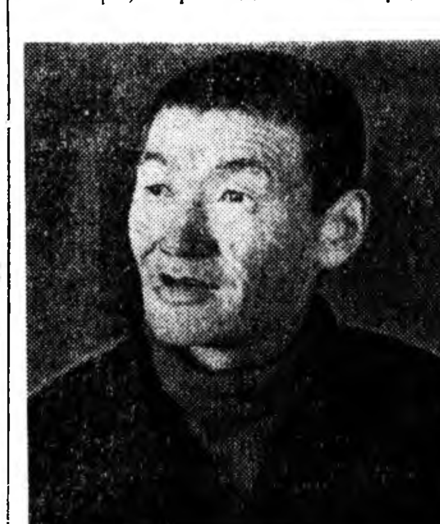
Түрүүшын хурьгад абтажа эхилээ! Хонишон Цыбикдари Баянгаевна Бимбаева һая гараһан хурьга хаража байна.

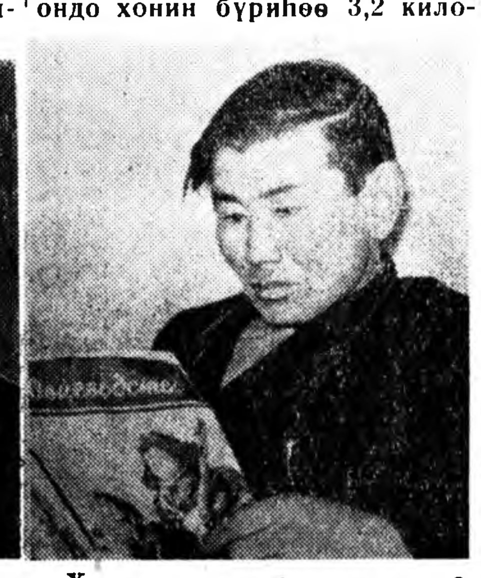
Һэргэг-даа, Доржо Жабуевич Жабуев! Мүнөөшье Доржо Жабуевич түрэхэ хонидоо эрьехээ түхеэрээд байнал.

Һүбэлгэн бэрхэ хонишодто ажалшье хүндэ бэшэл. Комсомол Галина Дамбаева тиимэшүүлэй нэгэн.

Халуун хаһын эхилһээр хонишон Батомунко Дамбаевич Дамбаев бүри хүхюутэй болонхой. Ажал хэрэгынь һайн лэ ха. Хүдэлмэритнай саашадаашье урагшатай байг лэ гэжэ Танда хүсэе.

Хонин ажал мүн лэ эрдэм ухаанай хүсэн юм. Залуу хонишон Василий Ленхобоев эрдэмтэд, мэргэжэлтэд юу зүбшөөкэб гэжэ шэнэ журналһаа ойлгожо абахые хододоо хүсэдэг.

Комсомол хүбүүн Владимир Будаев ажаллажа байгаад, үдэшын дунда һургуули дүүргээ һэн. Мүнөө нүхэр Будаев Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай физико-математикын факультедтэ заочноор һурана.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

ҺУНГАЛТЫН ҺАЙНДЭРТЭ— ЭРХИМ УГТАМЖА

...табадахи зар... Верховно Соведэй ...нгалтэ мартын 16-...нь. Ушар иимэ... гүрэнэй дээдэ СССР-эй Верхов... һунгалта мар... үнгэртэгдэхөөр ...

...змын орьёл өөдэ ...манай шууд сэхэ, ...дэрөөр дабшажа ...шон байдалда ...эй һунгуулиин ...үнгэрхэ байна. ...рэлтэ общество ...хараа түсэб зо-...СС-эй XXII съезд, ...уудай агууехэ ...шэнэ Програм-...совет хүн бүхэ-...сэдьхэл доһол-...литическэ болон ...бхэрмэ хүсэтэй ...шээл бадаруу-...мунизм — бидэ ...бэелүүлхэ бодото ...ээдород, укра-...татар, бурят бо-...бусад арадууд-...рхолтойгоор мэ-...Теэдшье комму-...териально-техни-...һэ һуури бай-...итын харилсаа-...ам нарижуулан ...ха, һайн һайхан ... шэнэ шэнжэ ...хүнүүдые хүмүү-...нэн түүхэтэ удха ...зорилго хадаа ...адаймнай нангин ...ю ха юм.

...һунгалтаһаа ...бэн жэл үнгэрбэ. ...манай ороной ...ска карта дээрэ, ...олон политическэ ...лда туйлай ехэ ...эрид хүгжэлтэ ...байна. Партиин ...н шиидхэбэринүү-...лтатайгаар бэе-...үлөө тэмсэхэ үедэ ...омышленность, хү-...ы баатар алхам ...д зоной ажабай-...ье талаараа улам ...н байна. Эб най-...политика хэлбэ-...өр баримталдаг ...энэй уласхоорон-...хүндэ хэзээ хэзээ-...ехэ болоо.

...оршон байдалда ...урят оронноймнай ...жахы, соёл куль-...жэлтын замаар ...шажа, эли бодо ...уудые туйлаа юм. ... хамта, СССР-эй ...Соведэй һунгал-...дхэжэ байхадаа, ...жалайнгаа үшөөл ...дхэгдэхэ асуудал-...үшөөл олон бай-һыень мартаха ёһогүйбди.

Промышленностиин талаар абабалнай, гансахан Бурядай совнархозой предприятинууд 1962 ондо али бүхы продукциие нёдондонойхиһоо 13,1 процент ехээр бүтээн гаргаха жэшээтэй. Иимэ ургалтые бага гэхын аргагүй, иимэ алхам мүнөө сагай эрилтэ ха юм.

Энэ зорилго ямар аргаар, хайшан гээд бэелүүлэгдэхэб? Иимэ арга боломжо предприяти бүхэндэ бии. Бүхы техникээ дүүрэн хүсэн соонь ашаглаха, шэнэ, түрүү технологи зоримгойгоор нэбтэрүүлхэ, эрхимүүдэй ажалайнь онол аргые бүгэдын шадабари болгохо, социалис мүрысөөндэ бүхы хүдэлмэришэдые хабаадуулха гээшэ гол шухала удхатай байна. Иигээд байбалнай, ажалай бүтээсэ хараа байса дээшэлхэ, хүдэлмэриин тэрэл халаан гү, али час соогоо урданайхиһаа һураггүй ехэ продукци бүтээхэ болонобди.

Һунгалтын урда тээхи эдэ үдэрнүүдтэ ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадаа, агитатор, пропагандист бүхэн промышленностиин, мүн өөһэдынгөө завод, фабрика болон цех, бригадын үмэнэ табигдажа байһан зорилгонууд тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэхэ, хүн зоной эдэбхи зориг бадаруулха уялгатай.

Хүдөө ажахымнай хүдэлмэрилэгшэд 1962 ондо шэнэ дэбжэлтэ туйлаха гэһэн түсэб табинхай. Энэ түсэбэй дүүргэлтэ хадаа эдэ үдэрнүүдтэ хэгдэжэ байһан ажал хүдэлмэриһөө эхин түрүүн дулдыдаха байна. Малай үбэлжэлгын, хонидые түрүүлгын эрхимээр үнгэргэгдөө һаань, мяхан, һүн, нооһон улам элбэгжэхэ, мүн машина, техникын болзор соогоо шанартайгаар засабарилагдаа, үрэһэ хүрэнгын хүрэхысэ бэлдэгдээ һаань, баян ургаса абтаха жэшээтэй. Эдэ бүгэдэ имагтал хүнэй уран гараар, оюун бэлигээр туйлагдаха байна. Тиимэһээ СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын угтамжада таряашан, малшан бүхэнэй ажалай бэлэгтэй ерэхэ тушаа партийна организацинууд, нютагай Соведүүд эртээнһээ бодомжолхо, улад зоной эдэбхи үүсхэлые зүбөөр толгойлхо ёһотой.

Мүнөө һунгалтын урда тээхи хүдэлмэри үдэрһөө үдэртэ үргэдэжэ байна. Һунгуулиин Центральна комиссида эрхим хүбүүд, басагад дэбжүүлэгдэнэ, һунгуулиин округууд байгуулагдажа, уданшьегүй округуудай комиссида арадай түлөөлэгшэд дэбжүүлэгдэхэнь. Город болон хүдөө нютагуудта агитпунктнууд бүри олоор эмхидхэгдэнэ, совет һунгуулиин гуримай демократическа гол ёһонууд тухай, «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтын Дүрим тухай» һунгагшадай дунда агитаторнууд хөөрэлдөөнүүдые хэжэ эхилээ. Гэбэшье зарим нютагуудта, тусхайлбал, Тарбагатайн, Хориин аймагуудта агитпунктнууд ойлгууламжын хүдэлмэри мүртэйгөөр ябуулдаггүй байһаар. Иимэрхүү дутагдалнуудые дары усадхажа, һунгалтада бэлэдхэхэ үедэ ниитэ-политическэ хүдэлмэриин алибаа онол арга методүүдые шадамараар хэрэглэхэ шухала.

«Коммунизм байгуулха үедэ Соведүүдэй үүргэнь улам дээшэлхэ юм. Эдэ Соведүүд бүгэдые эблүүлһэн арадай эмхи, арадай нэгэдэлэй бэелэл мүн. Гүрэнэй болон олониитын эмхинүүдэй шэнжэнүүдые бэедээ зохилдуулан харуулһан Соведүүд саашадаа улам ехээр олониитын эмхинүүд боложо байна» гэжэ КПСС-эй шэнэ Программа дотор хэлэгдэнэ. СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада ёһотой һайнаар бэлэдхэхэ, тэрэниие политическэ үндэр хэмжээндэ үнгэртэхэ, ажалай эрхим бэлэгээр угтаха гээшэ партийна, советскэ, профсоюзна болон комсомолой организацинуудай нэрэ хүндын хэрэг.

ХҮДӨӨ АЖАХЫДА ТОН ҺАЙН ТЕХНИКЭ ҮГЭЕ

Нүхэр Н. С. Хрущев „Ждановичи“ гэжэ туршалгын базатай танилсаба

МИНСК, январиин 10. (ТАСС). СССР-эй хара хүрьһэгүй газарай хүдөө ажахые оньһожоруулха, электрификацитай болгохо центральна эрдэм шэнжэлгын институдай дэргэдэ хүдөө ажахыда хэрэглэгдэхэ элдэб янзын машинанууд байгуулагданхай. Минск ерэһэн КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущев «Ждановичидахи» энэ институдай туршалгын базада ерэжэ, газар тарияаланда, мал ажалда зорюулагдаһан шэнэ техникые хаража танилсаба.

Белоруссиин КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь К. Т. Мазуров, БССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Т. Я. Киселев, республикын Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ В. И. Козлов, мүн Украинын КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Н. В. Подгорный Н. С. Хрущевтой хамта ябалсаба.

Советскэ Союзай хара хүрьһэгүй газарта газар тарияалан ба мал ажал саашадань хүгжөөн дэбжээхын тулада уһа намаг ехэтэй газарай хүрьһэ хатааха хүдэлмэри ябуулхатаяа хамта хартагана бургааһатай газарые ашаглаха, газарай хүрьһэндэ нютагай үтэгжүүлгэ оруулжа хүрьһэжүүлхэ гээшэ ехэ удха шанартай.

Белоруссиин дэбисхэр дээрэ намаг болдогто абтаһан 7 миллион гектар газар бии гэжэ һануулая. Энэмнай Бельги Дани хоёрые хамталаад байһантай адли газар дайда болоно бшуу. Долоон жэлэй турша соо республика дотор 1,5 миллион гектар, удаадахи хорин жэлэй турша соо 4,5—5 миллион гектар хатаагдаха зэргэтэй. Энэ шухала зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ механизаци ба электрификациин институт ехэ үүргэтэй.

...Н. С. Хрущев ...нск ерэбэ

..., январиин 10. ...үдөө ажахын хүдэл-...дэй республиканска ... хабаадалсахаяа ...ЦК-гэй Нэгэдэхи ...СССР-эй Министр-...оведэй Түрүүлэгшэ ...Хрущев мүнөөдэр ...бэ.

...сиин КП-гэй ЦК-гэй ...екретарь К. Т. Ма-...лоруссиин ССР-эй ...үдэй Соведэй тү-...Т. Я. Киселев, Бело-...СР-эй Верховно Со-...зидиумэй түрүүлэг-...Козлов болон Бело-...оммунистическэ пар-...ельствын бусад хү-...шэд нүхэр Н. С. ... Минскэ воксалда ...

...зүблөөндэ хабаада-...эн Украинын ССР-...щиин хүтэлбэрилэг-...нын КП-гэй ЦК-гэй ...секретарь Н. В. Под-...итвын ССР-эй деле-...тэлбэрилэгшэ, Лит-...гэй ЦК-гэй нэгэдэхи ...А. Ю. Снечкус нү-...Хрущевые угталсаба. (ТАСС).

А. И. Микоян Конакриһаа Аккра ошохоёо мордобо

КОНАКРИ, январиин 10 (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, КПСС-эй Центральна Комитедэй Президиумэй гэшүүн А. И. Микоян Гвинейн Республикада 6 үдэр соо айлшалаад, хамта ябаһан хүнүүдтэеэ Конакриһаа Аккра орохоёо ниидэбэ.

Республикын президент Кваме Нкрумын уряалаар А. И. Микоян Ганын Республикада айлшалха.

Сошордомо дохёо

36 ХУРЬГАН ҮХӨӨ. ХЭН ЗЭМЭТЭЙБ?

(Яруунын „Дружба“ колхоздо болоһон ушар

Үнгэрэгшэ жэлдэ «Дружба» колхоздо түл абалга хангалтагүйгөөр үнгэрһэн юм. Колхозой отарануудта аяар 2273 хурьган үхэһэн байгаа. Тиигэжэ 100 эхэ хонин бүриһөө арай шамай хори гаран хурьган түлжүүлэгдээ һэн.

Ажахыгаа иимэ ехэ хохидолдо оруулаад байхадаа колхозой хүтэлбэрилэгшэд, зооветеринарна хүдэлмэрилэгшэд зохихо тобшолол хэхэ, энэ жэлдэ нёдондонойнгоо алдуу эндүү дабтахагүй гэжэ оролдохо байгаа. Теэд бодото дээрээ юун болооб? Колхозой эхэ хонидые харууһалдаг бригаданууд түл абалгада саг соогоо бэлдэжэ шадаагүй, хонин ажалда, илангаяа хурьгалха хонидые харууһалхаар дүршэл ехэтэй, ажалша хүнүүдые хүсэдөөр табяагүй байшоо.

Колхозой 1-дэхи комплексно бригадада (бригадир нүхэр Минеев) шэнэ түл абалга тон муу бэлэдхэлтэйгээр эхилээ. Эндэхи ахалагша хонишон Пимбу Цыренжаповай хүтэлбэрилдэг бригадын нэгэ отара Уляаста гэжэ газарта байрладаг юм. Тэрэ Борис Березовскиин отарада гол түлэб залуушуул ажалладаг. Колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй — главна зоотехник нүхэр Цыдендамбаев, ветеринарна врач Цыбенов гэгшэдэй энэ отарын ажалда анхараагүй байһан дээрэһээ тэндэ түл абалгадаа орой бэлдээгүй тооной байшоо. Энээхэн үедэнь — декабрь, январь һарада 261 хурьган гаража ерээ.

Бэлэдхэл муутай, дүршэл багатай байһан залуу хонишод шэнэ түрэһэн хурьгадые гуримтайгаар эхэдэнь хүхүүлжэ шадаагүй. Зарим хурьгад эхэеэ олонгүй хооһоор үлэдэг, заримдаа үлүү ехээр хүхэжэ, гэдэһээ үбдэдэг байгаа. Мүн һүниндөө хашаа соогоо дежурнануудые табяагүй дээрэһээнь һая гараһан хурьгад хүлдэжэ, хонидто гэшхэгдэжэшье гарзалһан байха юм. Хурьгалһан хонидые тэдэнэр бэе бэедээ даажа абаагүй. Иимэ эмхи гуримгүй ажалай эсэстэ энэ отарада аяар 36 хурьган үхөөд байна.

Хурьгадай олоор гаража байбашье, колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй «саг үды» гэжэ һанаа амар һууһаниинь иимэ хохидолдо хүргөө бшуу. Хэрбээ тэдэнэр дээрэ хэлэгдэһэн бригадынхидта, залуу хонишодто туһалаад байгаа һаань, хурьгад гарзалхагүй һэн. Юуб гэхэдэ, эндэ үбһэ тэжээл бараг бэлдэгдэһэн байгаа ха юм.

Тэдэнэр түл абахын урда тээ түрүү хонишодой дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, залуу хонишодые һургаха уялгатай байгаа. Теэд бодото дээрээ энэ талаар юуншье хэгдээгүй. Колхоздонь тиимэ дүршэлтэй бэрхэ хонишод олон. Жэшээнь, 3-дахи комплексно бригадада ажахын тоосоондо ороһон Дамба Дондуковой бригада хони хурьгалуулха халуун хүдэлмэреэ һайн бэлэдхэлтэйгээр эхилээд, нэгэшье хурьга гарзалуулангүй ажаллана. Бригадынь газаа үбһэ, зелёнко, һолоомо хүсэд хүрэхөөр бэлдэгдэнхэй. Хонидтоо нарһанай ногоон шэлбүүһэ асаржа үгэдэг.

Мүнөө энэ бригадын ахалагша хонишон Д. Дондуков, хонишод Ц. Гунзенова, М. Цыренжапов гэгшэд туйлаһаараа зогсонгүй, байгша ондо хонин бүриһөө хурьга абаха, 3 килограмм нооһо хайшалха хүсэлтэй. Иимэ дүршэлтэй хонишодой, түрүү бригаданудай шадабариие бүхы отарануудтаа дэлгэрүүлхээр лэ байгаа. Энэ хэгдээгүй.

Колхозой бүхы отарануудта январь, февраль, март һарануудта 8135 хонид хурьгалхаар хүлеэгдэнэ.

Колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, хонишод бии байгаа дутагдалнуудаа усадхажа, нёдондонойнгоо нобшоролго дабтахагүй бэзэ гэжэ найдагдана.

Д. Доржиев,
аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэ.

ХАНИЛААД КУКУРУЗАТАЙ ЯБАА ҺАА
ХАМТЫНГАА БАЯЛИГ АРЬБАДХАХАШ

Нүхэр кукурузашан! Танай звено поли дээрээ хэды тонно шэбхэ гаргааб, саһа тогтооно гү, тошо хэр халяанаб, машина, зэмсэгүүдээ заһабарилжа дүүргэхэ дүтэлөө гү, түрүүшүүлэй дүй дүршэл хэр шудалжа байнаб?

Баян ургаса абахын тула эртээнһээ һайсал бэлдэхэ хэрэгтэй, жэжэ божо гэһэн асуудал огто байха зэргэгүй.

5 мянга һаа, 8 мянга болохо

Һаяхан Сэлэнгын аймагай кукурузашадай суглаан боло-бо. Суглаанда 50 кукурузашад, колхозой парткомой секретарьнууд, промышленна предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд хабаадаа. «1961 ондо аймагай кукурузашадай хэһэн ажалай дүн тухай» элидхэл КПСС-эй райкомой секретарь Ц. Б. Галданов хэбэ.

Аймагай кукурузашад 1962 ондо бэелүүлхэ социалис уялгануудые абаа. Байгша ондо 7500 гектар талмайда кукуруза тариха, гектар бүриһөө 250 центнерһээ бага бэшэ ногоон набша намаа хуряажа абаха гэжэ тэрээн сооһь тодорхойгоор бэшэгдэнхэй. Аймагай промышленна предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд шефтээ абаһан колхозуудтаа кукурузын баян ургаса туйлаха шухала хэрэгтэнь аһан шадалаараа туһалха байһанаа мэдүүлбэд. Үнгэрэгшэ жэлдэ шефүүдэй хүсөөр кукурузын талмайнууд дээрэ 5 мянган тонно наг шэбхэ гаргагдаһан юм. 1962 ондо тэдэнэй туһаламжаар 8 мянган тонно наг шэбхэ зөөгдэхөөр хараалагдана.

Манай корр.

ШАН ТОГТООГДОО, ХЭНДЭ ХҮРТЭХЭБ

Аймагай кукурузашад һаяхан Мухаршэбэртэ сугларжа, долоон жэлэй 4-дэхи жэлдэ нииитынгээ һүрэг малые шэмэ ехэтэ кукурузын силосээр бардам хангаха, хахалагдаһан 100 га бүриһөө 75 центнер, үлэгшэ 100 гектар бүхэнһөө 16 центнер мяха абаха гэһэн зорилгые болотоор бэелүүлхэ тухайгаа үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэбэ.

Тэндэ кукурузашад тус тустаа шэнэ уялга абаа. Суулгын совхозой кукурузашад Николай Кондратюков гектар бүриһөө 500 центнер, Дамба Жанаев—400 центнер, «Эрдэм» совхозой Максимов — 400 центнер, Бадмацу Цыренова 300 центнер кукурузын ногоон эшэ набша абаха гэһэн уялга абабад.

Мүнөө жэлдэ аймагай ажахынууд үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо кукурузынгаа талмайе 2 мянга 300 гектараар үргэдхэхэнь.

Кукурузын баян ургаса ургуулжа, нииитынгээ бүхы малые шэмэ ехэтэй кукурузын силосээр хангажа шадаһан кукурузашадые урмашуулжа, шан үгэхэ тухай КПСС-эй райкомой бюро иимэ тогтоол баталан абаа:

Нэгэдэхи шан: 100 гектарһаа бага бэшэ талмайһаа гектарай 500 центнер ургаса хуряажа шадаһан звено КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотаар, «ИЖ» маркын мотоциклаар шагнагдаха.

Хоёрдохи шан: 100 гектарһаа бага бэшэ талмай дээрэһээ гектарай 400 центнер хуряаһан звеногой гэшүүн бүхэнине арадай ажахын туйлалта харуулһан Москвагай Бүхэсоюзна выставкэдэ түлөөһэгүйгөөр эльгээхэ.

Гурбадахи шан: 100 гектарһаа бага бэшэ талмайһаа гектарай 300 центнер ургаса хуряаһан звеногой гэшүүн бүхэндэ 2-дохи классай «Радиоло» барюулха.

Зүблөөндэ хабаадаһан кукурузашад тус тогтоолые ехэ хүндэтэйгөөр хүлеэн абажа, саашадаа бүри эршэмтэйгээр ажаллаха байһанаа мэдүүлээ.

Б. Жамбалов, манай корр.

★ ★ ★ ★

Мэргэжэлтэдэй дур

Тошо ехээр халяахада аша

Газар тарялан уһалха аргануудые һайса хэрэглэбэл, манай республика хүдөө ажахын ургамалнуудай ургаса абалгые горьтой дээшэлүүлхэ байхань мэдээжэ. Ажабайдал дээрэһээ харахада, тарялангай газар ехэнхидээ гол горхонуудай уһаар уһалагдадаг. Саһа ехэтэй жэлнүүдтэ ажахынууд полинууд дээрээ саһа тогтооно. Тиигэбэшье зарим жэлнүүдтэ горхонуудай уһан бага байжа, нилээд ехэ газар уһалагдангүй үлэшэдэг. Ушар тиимэһээ үбэлэй сагта тошо халяажа абаха гээшэ ехэ удха шанартай.

Түрүү луговодууд, кукурузашад энэ арга үргэнөөр хэрэглэнэ. Бага горхонуудай уһан үбэлэй хүйтэндэ хүрэшэдэгшье һаа, булагуудай эхин амилжа, хододоо тошо халижа байдаг. Хэрбээ тиимэ байсануудые зүндэнь орхиходо дээрэһээ зузаан мүльһөөр хушагдажа, тагларжашье болохо. Түрүүшүүл энээниие адаглажа байгаад, уһанайнь дороһоо бурьялха талыень хаража, үглөө үдэшэниинь ябажа соолодог, тингэжэ тошо халяадаг юм. Үбэлэй сагта тошо халяажа мүльһэтүүлхэдэ хабартаа сабшалан, тарялан ехээр уһалагдаха аргатай болодог.

Бодоодшье үзэхэдэ, зарим уһа ехэтэй соолгонуудһаа секунда соо 5—6 литр уһан бурьялдаг. Энэнь хоногой туршада 430 кубометр гэхэ гү, али бүхэли үбэлдөө 40—50 мянган кубометр, 100 гектар газарые бардам уһалхаар мүльһэн сугларна бшуу. Тиихэ арга ажахы бүхэндэ олдохо, гансал хабыень алдангүйгөөр ажаллаха ёһотой. Тошо халяахадаа, хожомынь мүльһэнэйнгөө хайлажа урдахада һубаг, канавануудаар орохыень харалсадаг.

Тиихэдэ мүльһэн доогуураа урдажа байдаг горхоной уһые нарибтар газараарнь хахаахада болохо. Тиихын тулада түрүүн модо һургааг отолжо, горхоёо хүндэлөөшэнь боогоод, һолоомоор шэглэжэ, уһыень хахааха хэрэгтэй. Дээшээ хөөрэһэн уһаниинь һубагаар урдажаородог һаа бүришье һайн. Тиигэхэдэ адаггаа хүрэтэр урдажа, таллаһанайнгаа һүүлдэ хүрөөд, мүльһэн болоно бшуу. Үбэлэй сагта мүльһэ хүргэхэ хүдэлмэриие шадамараар эмхидхэхэ арга олон. Заримдаа тошо халяажа байхада уһаниинь бурьялхаяа болишодог. Энэ ушарта булагайнгаа эхин тээшэ сүмэлжэ, ондоо газарта соолго соологдоно.

Үбэлдөө хүрэдэггүй горхонуудай уһые мүн лэ хүргэжэ, мүльһэтүүлхэ хэрэгтэй. Энэ ушарта анхан уһан дээрэхи мүльһыень нимгэлжэ байдаг, тиигэжэ горхоёо боожо абадаг юм. Горхоной али багта боохоёо тухайсажа абаад, хүрэшэһэн зузаан мүльһыень 1,5—2 метр тухай үргэнөөр сабшажа зай гаргагдана. Тиигээд уһандаа хүрэтэрынь 15 сантиметр тухай нимгэржэ үгэхэдэнь орхижорхидог, зузаан болохо тумань дахин нимгэлжэ байдаг юм. Хүйтэнэй болоходо нимгэлэгдэһэн талаараа мүльһэниинь зузаара-зузаарһаар уһанайнгаа оёорто хүрэтэр орошодог. Горхоной уһанай хаагдаха багта боолтынь дэдэ тээ 200 — 300 метр зайда соолго гаргагдана. Тиигэжэ уһыень хөөрүүлжэ гаргаад, мүльһэн болгоно ха юм. Мүльһыень таллуулжа бүри ехэ болгохын тулада ондоо тээгүүр соолгонууд гаргагдаха ушартай. Уһанай халижа байха үедэ сагүргэлжэ хаража байгаагүйдэ соолгонуудынь тагларжа, дахин уһа гарахаяа болишожо болохо.

Бүхэли үбэлдөө иигэжэ ажаллабал, колхоз, совхозууд нилээд ехэ мүльһэ хүргэжэ абаха аргатай. Тиихэдэ һүүлэй жэлнүүдтэ олон ажахынууд насосоор уһа бүлэжэ, мүльһэ хүргэдэг болоод байна. Энэнь һайн арга. Насосоор уһа татахадаа, бүри зузаанаар мүльһэтүүлжэ болохо. Энээнтэй хамта уһанай урдадаггүй үндэр газарта соргонуудые тодхоод, уһыень урадхажа болоно.

Үбэлэй сагта хүргэжэ абаһан уһаяа хабар урдажа эхилхэдэнь миил тала руу урадхуулжархингүй, гамтайгаар хэрэглэхэ хэрэгтэй. Мүльһэн хэды зузааншье һаа, хабар болоходо гансата хайлажа урдашадаг. Тиигүүлхэ хэрэггүй. Мүльһэн дээгүүрээ һолоомо, модоной хибэдэһэ, шэбхэ шабааһа адхажа байгаад, хайлахыень удааруулжа, олон үдэртэ уһыень урадхажа ашаглахада болохо. Тиигэжэ уһыень хэрэглээ һаа, гансашье хабар эртэ тарялан уһалха бэшэ, харин сабшалан, кукуруза тариха газар уһалха аргатай болохо байнабди.

Газар тарялан уһалха хүдэлмэриие богони болзор соо үнгэргэжэ байха шухала. Түрүү ажахынууд таряалангаа уһалаад үни байлгажа хатаажархингүйгөөр тарилга хэдэг. Энээниие анхаралдаа абаха болгодоно. Юуб гэхэдэ, газар уһалагдаһан удаагаа түргөөр хаташад... Шииг нойто баг... тарилга хэхэдэ у... зээдэшье багаар элитэ. Бороо хура... данги жэлдэ газ... уһалжа шадаа... абалгые нилээд... байнабди.

Тусхайлан хэлэ... гын туршалгын-ж... хы нёдондо куку... даа полинуудайнг... биие уһалжа ша... Хабар һайнаар ... поли дээрэһээнь ге... 357 центнер ного... шаһа абтахада, н... даагүй полиһоонь... центнер хуряагда... ургамалай ургаж... уһалхада ургасань... дээшэлнэ. Энэ арг... тус ажахы «лют... сортын шэниисэһэ... риин 23,9 центнер... Харин тиигэжэ у... газарһаа га бүри... нер шэниисэ хуря...

Н. Хребтов, С...

Бурядай хүдө... туршалгын станци... хүдэлм...

Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой куку... Зарипов, Иннокентий Пушкин гэгшэд энэ жэлдэ 450 ... руза, 40 гектарта сахарай свёкло ургуулха гэжэ шин... руулагдаһан звено эмхидхээ. Мүнөө тэдэнэр поли дэ... наг шэбхэ гаргаад, насосоор уһа бүлэжэ, 60 гектар... гаад байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: кукурузашад Б. Зарипов (зүүн га... кин гэгшэд уһа гаргаха соргонуудые шэнэ газарта ...

А. БОРИСО...

„ХАТАН ДҮҮХЭЙН" ХУДАНАР

Гурба-дүрбэн жэлэй саада тээ (аймагуудай нэгэдээгүй байхада) Кяхтын аймагта кукуруза нютагжахагүй гэлсэдэг хүнүүд ушардаг һэн. Тиихэдэ баһа Ехэ-Нугадашье кукурузын амта халта мүлтэ туршаад, манай эндэ зохихогүй «муу заяатай» ургамал гэжэ ама алдаашад байһан.

Колхозой механизатор Михаил Нуртынов кударынхид полиин «хатаниие» урагшатайгаар нютагжуулба гэжэ дуулаад, кукурузашан болоһон намтартай.

Тиигэжэ түрүүшынхеэ 1959 ондо 50 гектар газарта кукуруза тарижа, гектар бүриһөө 120—130 центнер ногоон набшаһа ургуулһан юм. Түрүүшын алхам тэрэниие бүри зоригжуулаа, тиимэһээ хойто жэлынь ехэ оролдосотойгоор ажаллажа, 100 га дээрэһээ гектарай 180—200 центнер ногоон набшаһа хуряажа абаба.

...Хабарай игаабар дулаахан үглөөгүүр хюмһанайшье шэнээн үүлэгүй сэлмэг хүхэ огторгойдо булжамуур шубууд «хэлээ амандаа хэнгүй» шолшогоноллон, полиин «хатаниие» ургуулхаяа оролдогшодто «амар мэндэ-ээ!» гэжэ магтаһандал, агаарта жэргэнэ.

Эгээ энэ үедэ нүхэр Нуртынов өөрынгөө дүү хүбүүн Камыл, мүн Василий Дондоповтой полиёо хоёрдохёо уһалжа байһан. Тэдэнэр түрэл партиингаа XXII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, гектар бүриһөө 500 центнерһээ доошо бэшэ ногоон набшаһа ургуулхабди гэһэн уялга абаһан юм. Үгэдөө хүрэхын тула шангаханаар ажаллаха хэрэгтэй бшуу. Тиимэһээ тэдэнэр үбэлэй сагта полин дээрээ наг шэбхэ гектар бүридэ 20 тонно гаргаад, апрель һарын 20-һоо эхилжэ шэбхэеэ баллан, газартань шэнгээһэн юм. Һүүлээрнь газараа хахалжа, арбагар баллуураар монсогор шоройнуудые буталан, газарыень тэгшэлээд, дисковэ борнойгоор хоёр дахин борнойлһон байха.

Иигэжэ газараа эрхим һайнаар бэлдээд, май һарын 23-һаа тарилгаяа эхилээ...

Шад улаан «Беларусь» трактор хүбэн шэнги хүбхэгэр зөөлэхэн борозда дээгүүр уһанай долгиндо хэлбэлзэһэн онгосодол, ухаа тооһо бурьюулан, хүнгэхэнөөр гүйлгэнэ.

Кукурузын тарилга тон харюусалгатай ажал ха юм. Зүб квадрат гаргаха гээшэ

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Погранична совхозой Ехэ-Нугын кукурузашан Михаил Фартович Нуртынов (кукуруза хуряалгын үедэ абтаһан зураг).

Т. ГАРМАЕВАЙ фото.

мнай тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ ааб даа. Ушар тиимэһээ нүхэр Нуртынов һайнаар шалгана. Иигэжэ звеногойхид «унаһан малгайгаа» абаха заб забдагүйгөөр ажаллажа, тон богонихон болзор соо (10 үдэрэй туршада) тарилгаяа дүүргэһэн.

Уданшьегүй кукурузын поли ногооржо, дойбод шэнгеэр харагдана. Звеногойхид хамсыгаа шаман, полиингоо «хатаниие» найшалжа, харуулһалжа эхилбэ.

Июль һарын тунгалаг дулаахан нэгэ үглөөгүүр элдэб янзын хүнгэн машинанууд Нуртыновай полидо туласа ерээд зогсошоно. Хэд, хаанаһаа, юундэ ерээ гээшэб? Эдэмнай аймагай бүхы кукурузашад ээлжээтэ семинартаа сугларaa бшуу.

Сугларааашад ногооорон харагдажа байһан полиие найман зүгһөөнь ехэл наринаар, хёрхоор шэртэн харанад, заримань хэмжээдшье үзэнэ.

Ерэһэн айлшадтаа Михаил Фартович хайшан гэжэ сэб сэхэ квадрадуудые гаргаһан тухайгаа угаа ойлгосотойгоор хөөрэжэ үгөөд, һүүлээрнь бодото дээрэнь харуулна.

Республика доторoo суурхаһан кукурузашад нүхэд Дампилов, Галданов, Гонсорунов, Батуев гэгшэд нүхэр Нуртыновай ажалтай һонирхон танилсаад, үндэр сэгнэлтэ үгэһэн юм. Тэдэнэр полиин «хатаниие» хазаарлажа шадаашье һаа, хара амяа хараад ябангүй, илангаяа залуушуулда саг үргэлжэ туһалжа байдаг. Тэдэнэр республикымнай бүхы кукурузашадай багшанарынь болоно бшуу.

— Бидэнэр үнгэрһэн хабар «стерлинг» сортын үрэһөөр таряа һэмди, тиихэдэ нэгэ нүхэн соо 7—9 үрэһэн оруулагдажа, гектар бүридэ 25—30 килограмм кукурузын орооһон таригдаа. Ургамалай бултайхалаар эшэнүүдэйнь 75 сантиметр үндэр болотор зурууд хоорондохи элдүүрилгэ хэдэгбди,—гэжэ нүхэр Нуртынов хөөрэнэ.

Тэдэнэй хүлһэн дэмы адхараагүй: үнгэрһэн намар звеногойхид 160 га газарай гектар бүриһөө 675 центнер ногоон набша хуряажа абаа.

— Новосибирскдэ болоһон суглаан дээрэ манай хүндэтэ Никита Сергеевич Сибириин кукурузашадай урда һүн эдеэтэй, эдеэшэнтэжэ байһан буурсаг абадаг болохо гэһэн зорилго табяа. Тиихэдэ манай хүршэ Радна Доржиевич 50 га газар дээрэһээ гектар бүриһөө 500 центнер эдеэшэнтэжэ байһан буурсагтай кукуруза ургуулхаб гэһэн уялга абаа ха юм. Би нүхэр Гонсоруновай уряалые үнэн зүрхэнһөө зүбшөөнэб. Мүнөө жэл 160 га газарай гектар бүриһөө 800 центнер ногоон набша, тиихэдэ һүн эдеэтэй, эдеэшэнтэжэ байһан буурсаг абахын туршалга хэхэб,—гэжэ нүхэр Нуртынов мэдүүлнэ.

Мүнөө жэл Кяхтада хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ саһатай үбэл болобо. Теэд үбдэгсөө саһанишье, шэхэ шэмхэмэ хүйтэн жабаршье нүхэр Нуртыновай звеногойхидто һаад хэнэгүй. Кукурузын поли дээрэ үглөөнһөө үдэшэ орой болотор халуун ажал бусална: эдэ кукурузашад хэлэһэн үгэдөө эзэн болохын тула мүнөөнһөө шармайн оролдожо байна ха юм. Участок дээрээ гектар бүриин 25 тонно наг шэбхэ гаргахаар хараалһан аад, мүнөө тэрэнэйнгээ хахадһаа ехыень зөөгөө.

Д. ОШОРОВ.

ХАНАМЖАТАЙГААР ХАНДААЛ ҺА

Манай аймаг хүдөө ажахын продуктнуудые абалгаяа горьтойгоор дээшэлүүлхэ аргатай. Һүүлэй жэлнүүдтэ аймагаймнай ажахынууд, тэрэ тоодо манайшье колхоз адуу малайнгаа ашаг шэмыень дээшэлүүлһэн, тоо толгойень олошоруулһан байна. Мал ажалай продукци—һү, мяха, нооһо, үндэгэ абалга жэл бүри ехэдхэгдэжэ байнхай.

Түрэл Коммунистическэ партиингаа XXII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тулада саашадаа ажал хүдэлмэреэ шэнэдхэн һайжаруулжа, парти, правительствынгаа сэсэн мэргэн заабариин ёһоор ажахыгаа хүгжөөжэ, ойрын жэлнүүдтэ ажалай ехэ амжалтануудые туйлаха хэрэг манай нангин уялга болоно. Мүн Новосибирскдэ болоһон Сибириин хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөнэй хандалга бэшэгые шудалхадаа, адууһа малаа олошоруулха, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхээр шиидэбэбди. Адууһа малда тэжээл элбэгээр бэлдэхэ хэрэгтэ кукурузын шиидхэхы удха шанартай байһаниинь, тэрэнэй үндэр баян ургасые хаа хаанагүй ургуулжа абаха барагдашагүй арга боломжын бии байһаниинь элитэ.

Энээнһээ урагша жэлнүүдтэ манай Баргажандашье кукурузын муу бэшэ ургаса абажа байдаг ажахынууд бии байгаа. Манай аймагта гектар бүриһөө 250—300 центнер набша ногоо ургуулжа абадаг кукурузашад олон. Тиигэбэшье манай эндэ кукурузые үшөөл муугаар ургуулнабди гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, эндэхи байгаалиин шэмэрүүн эрхэ байдалда кукурузын үндэр ургаса абтахагүй гэһэн гээгдэнги һанал бодол үшөө бии. Саашадаа иимэ байдалтай тэсэхэ аргагүй бологдоо.

Кукурузын баян ургаса абаха гээшэ хүнэй оролдолго шадабариһаа болоно. Би өөрөө залуу кукурузашан, оройдоо хоёрдохи жэлээ хүдэлмэрилжэ байнаб. Тиигэбэшье, ахатаяа сугтаа хүдэлжэ, үнгэрэгшэ жэл кукурузын һайн ургаса хуряажа абаа һэмди. Даажа абаһан 45 га талмайнгаа гектар бүриһөө дунда зэргээр 300 центнер набша намаа хуряажа, эрхим шанартай силос дараһан байнабди.

Энэ ажалаймнай түрүүшын амжалта тиимэ бэлэхэнээр гартамнай ороогүй, харин ехэ оролдолго гаргажа, кукуруза ургуулгын агротехникые зүбөөр хэрэглэһэнһээмнай дулдыдаа гэжэ хэлэхэ байнаб. Нэн түрүүн гектар бүридэ 25 тонно нэгшээгдэһэн наг шэбхэ гаргажа, газараа һайнаар үтэгжүүлһэн байнабди. Тиигээд тарилгын урда кукурузынгаа полиие һайнаар уһалһан, элдүүрилһэн байгаабди. Кукурузаяа квадратно-гнездовой аргаар тарижа, һүүлээрнь буртаг үбһэнтэй тэмсэхын зорилгоор хоёр дахин борнойлһон, тиигээд зундаа бүхы полидоо зурууд хоорондын элдүүрилгэ 2 дахин хэрээһэлүүлэн хэжэ, ургасадаа нэмэлтэ тэжээл оруулаа һэмди. Эдэ бүхы хүдэлмэримнай харюутай байжа, үнэтэ энэ ургамалай үндэр б... абаха дүй дүршэ... һондоо бидэнэр ... шанхайбди.

Тээсгэн болоһо... шадай республик... дэ хабаадалсажа, ... лэй дүй дүршэлтэ... байхалаа, звеномн... до ажалай амжал... нютагтаа полиин... баян ургаса абах... бэ. Мүнөө жэл ... мнай 55 гектараар ... жэ, 100 гектарта ... Мүн лэ хоюулаа х... байнабди. Кукуру... ургуулхын тулада ... 55 гектар талма... бүридэ 20—25 тон... хэ гаргахабди. Эн... тэй хүдэлмэри гү... жоруулагдаха юм.

Хабартаа газар... элдүүрилжэ, тари... саг соонь хэжэ, һ... гасынгаа хойноһ... эмхидхэхэбди. Ма... кээ түгэс бэлэн ... Поли дээрэ наг ш... ха, газар уһалха, ... хүдэлмэридэ комп... гадамнай ехэ ... үзүүлхээр хараал...

Өөһэдынгөө ха... хаража, арга бол... ложо үзөөд байх... аха дүүнэр мүнөө ... абаһан участогай... бүриһөө дунда ... центнер кукурузы... гоо абаха зорилго... бяабди. Тиихэдэ ... рилга хэһэн 45 ге... зынгаа полиһо... центнер силосэй н... абахабди.

Абаһан уялгая... гээшэ бидэнэй ор... дабариһаа болохо. ... нэй энэ гайхам... коммунис ёһоор ... һураха, ажаһууха ...

Н. Бело...

Баргажа... партсъездын ... колхозой куку...

КУКУРУЗАШАН, ЭНЭ ШИНИИ УЯЛГА:

Кукуруза тариха талмайгаа 1962 ондо 20 мянган гектараар үргэдхэхэ.

1962 ондо социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, гектар бүриһөө 300 центнерһээ бага бэшэ кукурузын ногоон эшэ набша хуряажа абахые оролдохо.

Үбэлдөө, хабартаа кукурузын полидо гектарай 20—30 тонно наг шэбхэ зөөжэ гаргаха.

(Республикын кукурузашадай зүблөөн дээрэ абтаһан социалис уялгануудһаа)

БУРЯТ ҮНЭН

1962 оной январиин 12.
2-дохи хуудаһан.

...ДЭЭРЭ: Һаяхан КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтаһан Кировэй нэрэмжэтэ колхозой ...) малшан Г-Ж. Дмитриев, хонишон С. Тузикова, һаалишан Р. Гармаева гэгшэд культба-...н һүүлэй һонинине уншажа байнад. П. ЖУЖАЕВАЙ фото.

ХЭРБЭЭ КОММУНИСТЫН ҮНДЭТЭ НЭРЭТЭЙ ҺАА...

...хүн үйлэдбэри ...н болон хубиин ...мунис ёһоор хан-...ал дэлгэрүүлхэ, ...н түлөө тэмсэлэй ...харуулха, комму-... гуримые сахиха ...жэ КПСС-эй Про-...р хэлэгдэнэ. Про-...э заабаринуудһаа ...оммунистын дүүр-...ануud ба эрхэ шэ-... тодорхойлогдоо.

...ртиингаа табиһан ...орилгонуудые бэе-...өө «унаһан мал-...гүйгөөр» ажалла-... коммунистнуудые ...н абаад хараябди. ... леспромхозой ...ууд- шофернууд ...нинов, Д. Ж. Сы-...д ажалдаа үльгэр ...улдаг, үдэрэйнгөө, ...олон кварталайн-... хододоо 110—127 ...ргэдэг. Эдэ ком-... хара амяа хараад ... ниитын ажабай-...хитэйгээр хабаа-...үхэдтөө саг үргэл-...г һайн һайхан зан-... Ажалай бүтээсые ...ын тула олон үнэ-...лнуудые оруулжа, ...ы шэнээн гүрэнэй ...алаа гээшэб!

...й дүршэл үргэнөөр ...гээшэ коммунист ...нгин уялга ха юм. ... Гусихадахи модо ...пунктын начальник ...в, технорук В. Коз-...өөһэдынгөө участок ... түрүү онол арга ...үрүүн нэбтэрүүлдэг. ...лдолгоор «ТДТ-60» ... автомашинада мо-...нэнэ арга хэрэглэг-... хүсөөр бүтээгдэдэг ...дэ хүдэлмэри хүн-... юм.

...абаһан ажалдаа ...ёһоор хандадаг ...гэшүүд олон, улам ...оржо байна. Заха-...аад нэрлэбэлнай, эдэл даа: Баргажанай совхозой малшан П. Елшин, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Ц. Дашиева, Усть-Баргажанай загаһанай комбинадай тракторист В. Хребтов, Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой загаһашадай бригадын бригадир И. Меньшиков болон бусад.

Коммунист хүн ажалдаа үльгэр жэшээ харуулхаһаа гадна, марксизм-ленинизмын теори шудалха, үдэр бүриингөө ажал-ябуулгада хүтэлбэри болгон, коммунизм тухай һургаалые ажалша зоной дунда элдэбхитэйгээр тайлбарилан ойлгуулха уялгатай ха юм. Жэшээнь, Усть-Баргажанай загаһанай комбинадай пропагандист П. Кондаков партиин түүхэтэ XXII съездын материалнуудые ажалшадта илангаяа тодо һонороор ойлгуулдаг. Эндэхи коммунистнууд нүхэд С. Гармаев, П. Эдинг, И. Дампилон болон бусад һонирхолтой лекцинүүдые саг үргэлжэ уншадаг, илангаяа КПСС-эй съездын материалнуудаар оло дахин хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө.

Гэбэшье зарим коммунистнууд нүхэд А. Кравченко, А. Кондаков, Н. Щеголь гэгшэд соёл сурталай хүдэлмэридэ тон хойрогоор хандана. Эдэнэр лекци огто уншадаггүй.

Мүнөө гайхамшагта үе сагта ажаһуужа байхадаа эдээн шэнгеэр амяа хараад һуултай гү? Үгы ааб даа! Ушар иимэһээ партийна эхин организацинууд ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри шууд һайнаар ябуулхын тула коммунист бүхэниие хабаадуулха, тусхай даабари үгэхэ ёһотой.

Коммунист бүхэн гэр бүлэдөө үльгэр жэшээ харуулха, өөрынгөө үхибүүдые мүнөөнэй эрилтэдэ харюусамаар хүмүүжүүлхэ нангин уялгатай ха юм. Гэхэ зуура зарим коммунистнууд гэр бүлэдөө бүдүүлигээр хандадаг, үхибүүдтээ анхаралаа табидаггүй байха юм. Жэшээнь, партиин гэшүүн нүхэр Федосеев (Курумканай совхоз) саг үргэлжэ архидадаг, хэрүүл гаргадаг, гэртэхинээ доромжолдог байһан юм. Хэдэ дахин зэмэдэ ороһон Федосеев һаяшаг партиһаа гаргагдаа. Коммунистнууд И. Кривопишин, А. Бернадский, А. Скосырский, Ц. Тыхеев гэгшэд үхибүүдтээ анхаралаа бүришье табидаггүй. Тэдэнэй үхибүүд номдоо муугаар һурадаг, һургуулиин журам эбдэдэг. Эдэ коммунистнуудһаа партийна эхин организацинуудай шангаар асуугаагүй байһаниинь гайхалтай.

Мүнөө үедэ коммунистын арюун нэрэтэй ябаха гээшэ ямар ехэ зол жаргал бэ!

Н. Шелковников,
КПСС-эй Баргажанай райкомой секретарь.

...ондо КПСС-
...эдын шиид-
...нүүдые ойл-
...хүдэлмэридэ —
...алайса

АРСАЛТА БАЙХАГҮЙ, ХӨӨРЭЛДЭЕБДИ

...12 саг боложо, цех ...хэ байһан хүнүүд ... гараха болобод. ... үедэ цехын хэдэн ...шэд нэгэ эхэнэрэй ...боороод:

... Елисеевна, манда ...рхолтой юумэ хөө-...т,—гээд хандаба.

...йл дуратай һаа, ...лта байхаб. Хөөрэл-...— гээд тэндэ бай-...мэришэдые суглар-...на. Уданшьегүй тэ-...н хүнэй дунда хөө-...жэ байхыень хара-...

... Улан-Удын трико-...рикын агитатор Ан-...вна Ильина байба. ... XXII съезд — ма-...до коммунизм бай-...ьезд» гэһэн темээр ...н хөөрэлдөө үнгэргэ-...бол 40—50 хүн суг-...м. Хөөрэлдөөниин-...дхатай байдаг. Жэ-... тээсгэн хөөрэлдөө ...дөө фабрикынгаа ...элмэри тухай хэлэ-... зуураа, коммунизм ...миил өөрөө ерэхэ бэшэ, харин хүн бүхэнэй эршэтэй ажалаар байгуулагдаха юм гэжэ шадамар бэрхээр ойлгуулжа үгөө.

— Үнэхөөрөөшье агитатор Ильина А. Е. партийна даабаряа нэрэтэй хүндэтэйгөөр дүүргэдэг, — гэжэ фабрикын партийна эхин организациин секретарь Артомон Лукич Калашников тэрэниие магтана.

Нүхэр Ильинагай агитатораар томилогдоһонһоо хойшо хоёр жэл үлүүтэй саг үнгэрбэ. Энэ хугасаа соо долоон хоногтоо хоёр дахин алгадгүй хөөрэлдөө үнгэргэжэ байгаа.

Анна Елисеевна Ильина бэрхэ агитатор гэлсүүлдэг. Тэрэ мүнөө трикотажна фабрикын хубсаһа оёдог цехтэ мастераар хүдэлдэг. Цехынгээ ажал хүдэлмэриешье нилээд урагшатай болгоо. Тус цех фабрика соогоо түрүү цехүүдэй нэгэн болонхой. Хубсаһа оёхо һара бүхэнэйнгөө түсэб энэ цех 105—108 процент дүүргэдэг. Энэ амжалтада агитатор А. Е. Ильинагай хубита сохом лэ бии байха.

Д. Борисов.

БАЙГААЛИИН БАЯЛИГУУДЫЕ — АРАД ЗОНОЙ АША ТУҺАДА

Партиин Программа соо хараалагдаһанай ёһоор, Зүүн Сибирьтэ промышленность улам түргэнөөр хүгжөөгдэхэ байна. Ойрын 10—20 жэл соо манайшье Бурят орон таниггдашагүй ехээр хүгжэн хубилгагдаха. Республикымнай тала дайданууд ашагта малтамалнуудаар айхабтар баян. Эдэ баялигуудые бэдэрэн олохо, шэнжэлхэ, совет арадай аша туһада зорюулха хэрэгтэй болоно. Шулуу нүүрһэн, алтан, асбест, перлит, мүн арадай ажахые хүгжөөлгэдэ хэрэглэгдэхэ бусад зүйлнүүд республика доторнай элбэг гэжэ тодоруулагданхай.

Бүри һая болотор эдэ ашагта малтамалнуудай хэбтэшын хэмжээн хүсэд һайнаар тодоруулагдаагүй байгаа. Жэшээлхэдэ, 1957 ондо республикымнай газар дайдын оройдоо 14 процентнь шэнэлэгдээ гэжэ тоологдодог һэн. Харин һүүлэй жэлнүүдтэ ашагта малтамалнуудые бэдэрэн олохо хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулһанай ашаар республика доторнай бага бэшэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Геологууд, хизаар ороноо шэнжэлхэ дуратайшуул энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, республикаяа шэнжэлхэ, байгаалиин ашагта малтамалнуудые бэдэрэн хэхэ ажал хээ.

Совет засагай жэлнүүдэй үедэ манай республика өөрын хүгжэнги промышленностьтай болоһон байна. Илангаяа горнорудна промышленность хүгжөөхэ дүүрэн арга боломжо бии. Закаменай аймагтахи руднигуудта вольфрам, молибденэй руда олдожо, урдань ой тайга байһан газарта Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат байгуулагдаа. Шэнэ, хүсэ ехэтэ техникээр зэбсэгжэһэн энэ комбинат үйлэдбэрилэн гаргадаг продукциингаа хэмжээе жэл ерэхэ бүри ехэ болгожо байна. Шулуу нүүрһээр баян Галуута Нуурай шахтануудта хэдэ миллион тонно шулуу нүүрһэн малтан абтагдаад, республикын промышленна предприятинуудай, түмэр замай эрилтэ хангагдадаг болоо. Шулуу нүүрһэ нээмэл аргаар малтан абаха асуудал ойрын жэлнүүдтэ шиидхэгдэжэ, нүүрһэнэй өөрынь үнэ сэн нилээд ехээр химдаруулагдаха. Мүн Галуута Нуурай зүүн эрье шадархи Холбоолжон гэжэ газарта нүүрһэнэй ехэ хэбтэшын бии байһан тодоруулагдаа. Эндэ нүүрһэ малтан абалга гансал нээмэл аргаар эмхидхэгдэхэ юм. Тиихэдээ тэрэнэй үнэ сэн Галуута Нуурай нүүрһэнһээ 3—4 дахин химда байха. Холбоолжоной шулуу нүүрһэн дээрэ хүдэлхэ Гусиноозёрско ГРЭС баригдахаар долоон жэлэй түсэб соо хараалагданхай. Химда сэнтэй нютагай түлишэ дээрэ хүдэлхэ хүсэ ехэтэй энэ ГРЭС республикынгаа промышленна олон предприятинуудые электрын хүсөөр хангаха.

Мүн Мухаршэбэрэй Түгэнэ нютагта шулуу нүүрһэнэй ехэ хэбтэшын бии байһан тодоруулагдаа. Шэнэ техникээр хүсэд хангагдаһан шахтанууд ойрын хэдэн жэлэй туршада эндэ байгуулагдажа, нээмэл аргаар нүүрһэн малтан абтаха. Гаргаша багатайгаар абтаһан нютагай түлишэ дээрэ хүдэлхэ ГРЭС-һээ гадна, шулуу нүүрһэ химическэ аргаар болбосоруулха асуудал шиидхэгдэхэ. Мүнөө малтагдадаг нүүрһэмнай гол түлэб түлишэ болгон хэрэглэгдэнэ. Тэрэниие химическэ аргаар болбосоруулжа, энергетическэ, технологическа газ, мүн хүдөө ажахыда хэрэгтэй азотно үтэгжүүлгэ абажа болохо. Химическэ промышленность хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, арадай ажахын хэрэглэмжые хангаха зорилго партиин Программа дотор хараалагданхай. Тиимэһээ шулуу нүүрһэ химическэ болбосоруулгада оруулха гол асуудалай нэгэн гэжэ тоологдоно.

Ярууны аймагта олдоһон түмэрэй рудае арадай ажахыда үргэнөөр хэрэглэхын тула шэнжэлэлгын ажал хэгдэжэ байна. Ороной зүүн районуудые хүгжөөхэ, Сибириие металлургическа гурбадахи база болгохо гэжэ коммунизм байгуулгын Программа соо хэлэгдэнэ. Тус аймагай, мүн республикын ондоо нютагуудтахи түмэрэй руда болон бусад баялигууд Сибирьтэ хүгжөөгдэхэ, хара металлургиие түүхэй эдээр хангаха арга олгоно. Химическэ, алюминиевэ, металлургическа промышленность байгуулха арга боломжо республика доторнай бии. Известняк, плавиково шпат гэхэ мэтэ малтамалнуудай хэбтэшэ тодоруулжа, алюминиевэ, химическэ промышленность хүгжөөхэ ямар арга боломжын бии байһые элирүүлхэ зорилго геологуудай урда табигдана.

> **Үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулга хадаа орон дотороо промышленностиие тааруулан хубаарилжа хүгжөөхэ зорилго табина... Ерэхэ 20 жэл соо Сибирь болон Казахстанай үнэгүй шулуун нүүрһэ малтадаг газартань, Ангара ба Енисей мүрэнүүд дээрэ шэнэ, тон ехэ хүсэтэй энергетикын базанууд байгуулагдаха, мүн эндэнь энерги ехээр хэрэглэдэг томо центрнүүд эмхидхэгдэхэ, рудануудай, нефтиин болон шулуу нүүрһэнэй байдаг шэнэ газарнуудые ашаглаха...**
>
> **Сибирьтэ ороной металлургиин гурбадахи базые барижа дүүргэхэ.**
>
> *(КПСС-эй Программаһаа)*

Байгаалиин баялигуудые совет арадай аша туһада хэрэглэхын тула бэдэрэлгын хүдэлмэри үргэдхэхэ, шэнжэлхэ ажал һайнаар эмхидхэхэ шухала. Республика доторнай совнархозой бии болгогдоһоной һүүлээр геологическа ажал эмхитэй һайнаар ябуулха, промышленностиин ямар нэгэ һалбари хаана хүгжөөхэ асуудал шиидхэхэ арга олгогдоо. Совнархозой горнорудна промышленностиин управлени Бурядай геологическа управленитэй сугтаа республикынгаа ашагта малтамалнуудые шэнжэлхэ талаар бага бэшэ ажал хэнэ. Энээнэй ашаар олон районуудта алтанай ехэ запас тодоруулагдаа. Мүн республикаяа хүгжөөхэ талаар холын хараата түсэб бэелүүлхэ хэрэгтэ Зүүн Саяанай баялигуудые хүнэй аша туһада хэрэглэхэ гээшэ ехэ удха шанартай. Зүүн Саяанай хада ууланууд ашагта малтамалнуудаар ехэ баян. Боксит, известняк, асбест, элдэб руданууд эндэ элбэг бии. Зүүн Саяанай ашагта малтамалнуудай ехэ, мүн һайн шанартай байһаниинь тусхай комиссиин шэнжэлгээр тодорхойлогдоо. Ахын аймагтахи Ильчирэй асбест Бурядай, Эрхүүгэй, Красноярска, Кемеровскэ, Приморско совнархозуудай промышленна предприятинуудай эрилтые хангажа шадаха юм. Барилгада үргэнөөр хэрэглэгдэдэг шифер үйлэдбэрилгэдэ энэ асбест хэрэглэгдэхэ. Зүүн Саяанай айхабтар ехэ ашагта малтамалнуудые арадай ажахыда ашагтай туһатайгаар хэрэглэхын тула гансал түмэр харгы бариха хэрэгтэй болоно.

Һүүлэй жэлнүүдтэ барилгада перлит улам ехээр хэрэглэгдэдэг болоо. Бурядай геологууд Заиграйн аймагтахи Мухар Талын перлит шэнжэлхэ талаар ехэ ажал хээ. Мүн Мухаршэбэрэй, Бичурын, Кяхтын аймагуудта барилгын үнэтэ материал болохо перлит бии гэжэ тодоруулагдаа. Манай эндэхи перлит Эрхүүгэй, Читын, Омско областьнууд, Красноярска хизаар абаашагдажа, барилгада үргэнөөр хэрэглэгдэжэ байна. Ерэхэ хэдэн жэлэй туршада республикынгаа шэнэ барилгануудта химда сэнтэй перлит хэрэглэхэ зорилгоор тусхай предприяти байгуулагдажа байна.

Шэлэй промышленностиие улам түргэнөөр хүгжөөхын тула шэнжэлэлгын ажал ябуулагдаһаар. Сэлэнгын аймаг дотор хэгдэһэн бэдэрэлгын ашаар сульфадай ехэ запас олдоо. Мүн шэлэй промышленностьда хэрэгтэй элһэн республика доторнай бэдэрэгдэнэ. Мүнөө Улан-Удын шэлэй механизированнэ завод шэл шаналгада хэрэглэгдэхэ гол түүхэй эд—элһэ ондоо тээһээ асарна. Энэ асуудалай шиидхэгдэхэтэй хамта тус завод ганса сонхын шэл үйлэдбэрилэн гаргаха бэшэ, харин мүлимэл шэл гаргадаг болохо. Геологууд шэлэй өөрынь үнэ сэнгые химдаруулха хэрэгтэ мүн лэ анхарал хандуулна. Шэл үйлэдбэрилгэдэ хэрэглэгдэхэ элһэ ондоо хизаар, областьнуудһаа асархаяа болибол, тэрэнэй үнэ сэн ехээр химдарха болоно.

Барилгада хэрэгтэй цемент бүри ехээр үйлэдбэрилхэ ёһотойбди. Энэ зорилго амжалтатай һайнаар шиидхэхэ арга боломжо республика доторнай дүүрэн бии. Кабанскын аймагтахи Таракановска карьерһээ малтан абадаг известняк ганса Тимлюгэй цемент-шиферэй заводто хэрэглэгдэнэ бэшэ, харин Братска ГЭС-эй барилгада эльгээгдэнэ. Заиграйн аймагтахи Булюутын известнягай ехэ запастай байһан тодоруулагдаа.

Республикымнай геологууд байгаалиин ашагта малтамалнуудые бэдэрэн олохо, шэнжэхэ талаар ехэ юумэ хэжэ байгаашье һаань, тэдэнэй саашанхи зорилго үшөө ехэ байна.

Коммунизм байгуулха Программа дотор хараалагдаһан агууехэ түсэбые хэрэг дээрэнь амжалтатай һайнаар дүүргэхын тула байгаалиин баялигуудые дүүрэн ашаглаха хэрэгтэй.

Б. Базаров,
Бурядай совнархозой горнорудна промышленностиин управлениин главна геолог.

Түрэл орон доторнай

НУУРАЙ ОЕОРЬОО САПРОПЕЛЬ ГЭЖЭ ТЭЖЭЭЛ АБАНА

ОМСК, январиин 9. (ТАСС). Омскын геологууд һонирхолтой экспедицидэ гараха гэжэ шиидээ. Малай, шубуудай эрхим тэжээл болохо минеральна, органическа бодосуудтай сапропелиин хэбтэшые тэдэнэр хаа хаанагүй шэнжэлэн бэдэрхэ юм. Совхозуудай хүдэлмэришэд Сибириин зарим нуурнуудта иимэ тэжээл түрүүшынхеэ олоо һэн. Хэдэ мянгаад жэлэй туршада элдэб жэжэхэн амитадай, ургамалнуудай хосорон һалаһан үлэгдэлнүүдһээ нуурай оёорто угаа тэжээлтэй бур лай суглардаг. Энэ бур лайн бүридэлдэнь малда ехэ тэжээлтэй кальци, фосфор, кали, белок ородог байна бшуу. Тэрээниие малай тэжээлдэ холиходонь мал түргөөр томо болодог, үнеэдэй ашаг шэмэ дээшэлдэг байба. Мүн иимэ тэжээл гахайда, тахяадашье үгэхэдэ һайн. Омскын нэгэ багахан нуурай бур лайе шэнжэлжэ үзөө. Тиихэдэнь тэрэ нуурай сапропель тэжээлдэ холижо, 50 жэлэй туршада жэл бүхэндэ 100 мянган гахайнуудые эдеэлүүлжэ болохо байба. Суглуулагдаһан материалнуудые, элдэб баримтануудые шэнжэлэн үзөөд, Баруун Сибириин набтар газарай олон нуурнуудта сапропелиин туйлай ехэ хэбтэшэнүүдые оложо болохо гээд геологууд һанамжалба.

ЭДЕЭ ХООЛ, КОММУНАЛЬНА ХАНГАЛГА ТҮЛӨӨҺЭГҮЙ БОЛОО

ШУРАЛИСАЙ. (Ташкентын область), январиин 9. (ТАСС). Джаркак-Бухара-Самарканд-Ташкент гэжэ магистралине Янри-Юльскэ районой Хрущевой нэрэмжэтэ колхозтой холбоһон газопровод барижа дүүргэгдэбэ. 5 километр утатай трубопровод колхозой зөөри зөөшөөр хэгдэбэ. Энээндэ колхозой хубаагдадаггүй жасаһаа 30 мянган түхэриг правленинь үгэһэн байна.

Колхозой һууринай 350 гэрнүүдтэ газова плитанууд табигдажа байна. Мүн культурно-ажаһуудалай эмхи зургаануудай 30 гэрнүүдтэ, тэрэ тоодо колхозой Культурын ордондо, амаралтын гэртэ, гостиницада, больницада, үхибүүдэй эмхи зургаануудта иимэ плитанууд табигдана. Байгаалиин газ баһа үйлэдбэридэ хэрэглэгдэхэ юм. Колхозой правлениин шиидхэбэреэр хүдөөгэй ажалшадһаа газ хэрэглэһэнэй түлөө түлөөһэн абтахагүй.

Энэ жэл тус ажахын ниитын жаса 125 мянган түхэриг хүрэтэр ехэдхэгдэхэнь. Зундаа мянгаад хүдэлмэрилэгшэдтэ түлөөһэгүйгөөр үдын эдеэн үгтэһэн юм. 16 садуудта, яслинуудта хүмүүжүүлэгдэдэг бүхы үхибүүдтэ түлөөһэгүй эдеэ хоол тогтоогдонхой. Хэдэн зуугаад һурагшад колхозой зөөреэр пионерскэ лагерьнуудта амарба.

Энэ жэл үндэр наһатайшуулда тусхай гэр бариха, хүдэлмэриин наһанһаа үнгэрһэн, ажал хэжэ шадахаяа болиһон хүнүүдтэ пенси үгэхэ гээд колхозой правлени хараална.

КУКУРУЗА УЛАМ ЕХЭЭР ТАРИГДАНА

ТЮМЕНЬ. (ТАСС). Кукурузын баян ургаса абахын түлөө колхоз, совхозуудай, звенонуудай социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые партиин Тюменскэ обком, облгүйсэдком согсолон гаргаа. Тюменскэ районой Луговско совхоз, Голышмановска районой «Колос» гэжэ колхоз мүрысөөндэ түрүүлбэ. Луговско совхозойхид 1847 гектарай тус бүриһөө 355 центнер кукурузын ногоон набша, 26 центнер эдеэшэнтэһэн буурсаг абаһан байна. Харин «Колос» колхоз 705 гектарай тус бүриһөө 320 центнер ногоон набша хуряаһан байха юм.

Голышмановска совхозой механизатор Н. Ф. Волковой звено ехэ амжалта туйлаа. Оньһото машинын хүсөөр 100 гектарта кукуруза тарижа, ургуулаад, га бүхэнэй 834 центнер ногоон набша эдеэшэнтэһэн буурсагтайгаар тус звено абаа. Н. Ф. Волковто «Областиин эрхим кукурузашан» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоо. Кукурузашадай олон звенонуудай хүтэлбэрилэгшэд иимэ хүндэтэ нэрэ зэргэтэй болобо.

Областиин бүхы районуудта кукурузын баян ургаса абажа болохо гээд мүрысөөнэй дүнгүүд тодорхойлон харуулаа.

Энэ жэл 250 мянган гектар гэхэ гү, али үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ хоёр дахин ехэ газарта кукуруза таригдахань. 100 мянган гектарһаа хүсэд эдеэшэһэн буурсагуудые абахаар шиндээ.

БЕЛОРУССИИН ССР. Республикын автомобиль бүтээгшэд коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури түргэнөөр байгуулха хэрэгтэ өөрынгөө хубита оруулхые эрмэлзэнэ. Туршажа үзэхын тулада автопоезд Белоруссиин Жодинодохи автозаводто бүтээгдээ. «БелАЗ-5250» тэжэ ашаанай хүндэ машинаһаа, «БелАЗ-5270» гэжэ самосвалай прицепһээ энэ поезд бүридэнэ. Энэ поезд карьернүүд соо хүдэлхэ юм. Поезддо 40 тонно ашаа тээжэ болохо юм. Шэнэ машина заводто туршагдажа байнхай. Зураг дээрэ: «БелАЗ-5250» туршалгада.

КОЛХОЗОЙ ТОСХОНУУДАЙ ТҮХЭЛ МАЯГЫНЬ ХУБИЛНА

КУРГАН. (ТАСС). Колхозуудай хоорондын барилгын организаци Урал шадарай хүдөөгэй һууринуудта 1961 ондо зуугаад байрын гэр бодхоогоо.

Хабсаргагдадаг түмэр-бетоноор, хирпиисээр баригдаһан олон квартиратай гэрнүүд түрүүшынхеэ бии болобо. Юһэн һургуули, 30-аад үйлэдбэриин цехүүд баригданхай. Колхозуудай хоорондын амаралтын гэр, больница нээгдэнхэй. Колхознигуудай үхибүүдтэ 10 садууд, яслинууд баригдаа.

Энэ жэл колхозуудай хоорондын барилгын тус организаци 5.670 мянган түхэригэй хүдэлмэри бүтээхэ. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ миллион шахуу түхэригөөр ехэ болоно.

Советскэ Союз Куба хоёрой хоорондохи худалдаа наймаанай хэлсээн

ГАВАНА, январиин 10. (ТАСС). СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министрын орлогшо М. Р. Кузьмин түрүүтэй советскэ правительственна худалдаа наймаанай делегаци 1961 оной декабриин 20-һоо 1962 оной январиин 9 хүрэтэр Кубын Республикада байжа, 1962 ондо СССР Кубын Республика хоёрой хорондохи эд бараанай эрьесэ тухай протокол баталха асуудалаар Кубын Гадаадын худалдаа наймаанай министрын орлогшо Рауль Мальдонадо гэгшэ түрүүтэй Кубын правительственна худалдаа наймаанай делегацитай хэлсээ хээ.

Хани халуун, аха дүүгэй харилсаа холбооной, үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда худалдаа наймаанай хэлсээн үнгэрөө.

1962 ондо СССР Кубын Республика хоёрой хоорондоо эд бараа андалдан абалсаха тухай протокол хэлсээнэй һүүлээр 1962 оной январиин 9-дэ Гаванада баталагдаһан байна. Энэ протоколой ёһоор хоёр ороной хоорондохи худалдаа наймаанай хэмжээн урда жэлнүүдэйхидэ орходоо нилээд ехээр нэмэхээр хараалагданхай.

Баталагдаһан протоколой ёһоор Советскэ Союз хадаа нефть, нефтьпродуктнуудые, хара болон үнгэтэ металлнуудые үтэгжүүлгэ, химическэ эд бараа, хюрөөдэһэн модо, целлюлозо, саарһа, хлопок, шэниисэ, гурил, сүсэгын болон ургамалай тоһо, элдэб машинанууд, түхеэрэлгэнүүд болон зэр зэмсэгүүдые, Кубын экономикые амжалтатайгаар хүгжөөлгэдэ, хүн зониинь хангалгада шухала удха шанартай бусад олон эд бараа 1962 ондо Кубада худалдаха болоо.

Кубын Республика хадаа сахар, спирт, никелиин руда, тамхи, ром, консервэлһэн жэмэс, жэмэсэй шүүһэнүүд болон бусад эд бараа Советскэ Союзда худалдаха байна.

БУРЯТ ҮНЭН
1962 оной январиин 12
3-дахи хуудаһан.

БУРЯТ ҮНЭН
1962 оной январиин 12.
4-дэхи хуудаһан.

ХҮДӨӨГЭЙ КЛУБТА «ГАБЗАН ҮБГЭНЭЙ ГАНИРААН»

Зурагууд дээрэ: Д. Батажабайн «Габзан үбгэнэй ганираан» гэжэ зүжэгэй нэгэ сценэ. Рольнуудые наадагшад —Габзанай басаган Жаргалма—С. Ц. Юмжапова, мүн Габзанай һамган Пэлмэ—Ю. С. Ардаева, Баир—А. Ж. Доноев, Габзан—В. Ш. Хадаев. Малшад С. Д. Будаева Т. Б. Охинова хоёр баянист Вл. Б. Норбоевые дагуулан Д. Аюшеевэй «Ага нютаг» гэжэ дуу дуулажа байна.

А. Мантаев.
Фотонь авторай.

Санагын (Закамен)«Коммунизм» колхозой клуб соо ходоодоо хүн зон олон байдаг. Эндэхи уран һайханай бүлгэмдэ хабаадагшад концерт, зүжэг колхознигуудта ходо харуулжа байдаг. Мүн нютагай лекторнуудай бүлгэмэй гэшүүд лекци, элидхэл хэдэг юм.

Санагын хүдөөгэй клубай уран һайханай бүлгэмдэ һаалишад, малшад, механизаторнууд, багшанар болон бусад хамта 40 гаран хүн хабаадана.

Һаяхан эндэ Даширабдан Батажабайн «Габзан үбгэнэй ганираан» гэжэ зүжэгые колхознигууд ехэ һонирхон хаража һайшааба. Энэ зүжэгэй гол рольнуудые Санагын дунда һургуулиин багшанар наадаа.

Түрүүнэй эндэ «Һэшхэл», «Олоной нэгэн», «Будамшуу» болон нэгэ акттай зүжэгүүд клубай сценэ дээрэ табигдаһан байна.

Уран һайханай бүлгэмдэ хабаадагшад ганса энэ клуб соогоо бэшэ, мүн холын бригадануудаар ябажа концерт харуулдаг, богонихон зүжэгүүдые табидаг юм.

Саашадаа эндэхи уран һайханай бүлгэм улам үргэдэжэ, арадай театр эмхидхэхэ түсэбтэй.

ШАДАМАРААР, ҺОНИРХОЛТОЙГООР...

БОРО ХАРААН болохотой сасуу колхозой түб—Ташар тосхон электрын галаар яларшаба.. Юрөөгэй клубай шанха оройдо тодхогдоһон хүсэтэ репродукторһаа сэдьхэл хүдэлгэмэ хүгжэм адхаржа, арадай дуунай аялга һүниин сууряанда угаа элихэн зэдэлнэ. Гол үйлсөөр согтой, солотой хүбүүд, басагад бүлэг бүлэгөөрөө энеэдэтэй, наадатайнууд культурынгаа гуламта тээшээ субажал, субажал байгаа һэн.

Энэ үдэшэ партиин XXII съездын делегат, хонишон Бутэд Батуева коммунизм байгуулагшадай съездын ажал тухай нютагаархиндаа элидхэхэ, Юрөөгэй арадай театрын артистнууд зүжэг наада табиха байба.

Клуб соо һаргама һаруул, урин дулаахан, уран гоёор шэмэглэгдэнхэй. Ханаарнь аржытар бэшэгдэһэн плакат, зураг, диаграмманууд миллионер колхозой ажахын һалбаринуудай жэлһээ жэлдэ хэлбаришагүйгөөр ургажа байһаниинь эли тодоор гэршэлнэ. Стенд дээрэ иимэ тоо баримтанууд бэшэгдэнхэй: «манай колхоз 1961 ондо **1,5 миллион литр һү һааха, 6200 центнер мяха, 105 мянган үндэгэ абаха, 1170 центнер нооһо хайшалха уялгатай».** Нүгөөдэдэнь энэ ажахын долоон жэлэй туршада ямараар хүгжэхэ байһаниинь угаа зохидоор зураглагдаһан.

Алталмал, шэллэмэл хүреэнүүд соо—артелиин шударгы бэрхэшүүлэй дүрэ зурагууд харагдана. Хэд гээшэб тэдэ түрүүшүүл, ямар амжалтануудые түйлажа, нютаг голдоо суурхааб гэжэ һонирхоходо, үнгэрэгшэ жэл 100 эхэ хониндоо 150 хурьга абаха уялгаая нэрэтэй солотойгоор дүүргэһэн, ажахын тоосоондо ороһон хонишодой бригадые даагша Бутэд Батуева, һаалишадай мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсаһан Социалис Ажалай Герой Пэлжид Жалсанова, эрхим трактористнуудай нэгэн Гармажап Ачитуева болон бусад болоно.

— Эдэнэрнай артелиингээ ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөхын түлөө тон шангаар тэмсэдэг, нугаршагүй зоригтомнай мүн,—гэжэ колхозой парткомой секретарь Санжи Ламажапов хөөрэнэ.

...Библиотекын уншалгын зал. Зузаан бүд нэмэргэтэй столнууд дээгүүр шэнэ газетэ, журналнууд ябталаатай, уншагшад—хүгшэн, залуугүй олон. Тэдэнэй дунда 70 наһатай Найдан Шарлуев «Шэнэ Хитад» гэжэ журналые ехэл ханамжатай харана. Хажуудахи бишыхан пионер басаган «Огонек» журнал уншажа һуупа. Сугларагшад хэрэгтэй номуудаа шэлэжэ абана.

КПСС-эй XXII съездын шухала шиидхэбэринүүдые шудалагшадта, политһургуули, кружогуудай һурагшадта библиотекэ ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ. Тэдэндэ хэрэгтэй ном, газетэ, журналнуудай выставкэ эмхидхэгдэнхэй.

Юрөөгэй библиотекын номой фонд, уншагшадайнь тоо жэлһээ жэлдэ ургажа байдаг.

— Мүнөө библиотекэдэмнай 11 мянган ном, 180 уншагшад тоологдоно. Жэлэй эхинһээ тэдэнэй олонхидынь хэдэн арбаад томо томо номуудые абажа уншаа,—гэжэ библиотекарь Екатерина Галсанова омогорхон хэлэхэ зуураа, хонишод Владимир Жамбалов, Бутэд Гармажапова гэгшэдэй карточкануудые харуулна.

Эндэхи клубайхид хамаг хүдэлмэреэ артелиингээ ажалтай нягта холбоотойгоор ябуулдаг юм. Гэхэтэй хамта колхозой правлени, сомон зүблэл, нютагай партийна эхин организаци тэдэнэй ажалда туһалдаг, һайшаан дэмжэдэг. Тиин 1960 ондо клубай хэрэглэмжэдэ хуушан мүнгөөр 156 мянган түхэриг һомологдоо һэн, харин тиихэдэ байгша ондо шэнэ мүнгөөр 16600 түхэриг гол түлэб арадай театрын хэрэгсэлдэ гаргашалагдахань.

АРБАН ГУРБАН ЖЭЛЭЙ туршада соёл гэгээрэлэй хүдэлмэридэ оролдосотой һайнаар ажаллажа, яһала ехэ дүршэл олоһон залуу мэргэжэлтэ Александр Нимаевич Галсанов Юрөөгэй арадай театрын директорэй тушаал дүүргэдэг. Мүнөө эндэнь хореографиин, зүжэгэй болон бусад кружогууд хүдэлдэг. Тэдэ кружогуудта 70 гаран колхознигууд, алба хаагшад хабаадалсадаг, түсэбэй ёһоор ажалладаг. Зүжэгшэдэй хэрэглэмжэдэ элдэб янзын хубсаһа хунар, торгон тэрлэг, костюмууд, духовой оркестр, хуур, лимбэ болон бусад хүгжэмэй инструментнүүд бии. Тэдэнэр өөрынгөө хүдэлмэриие гансал түб тосхондоо ябуулдаг бэшэ, харин тусхай агитбригада эмхидхэжэ, малшадайнгаа ажалладаг газараар зүжэг наада табидаг, удха түгэлдэр лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг юм. Агитбригадын гэшүүдэй тоодо лектор, эмшэн, библиотекарь оролсодог. Тэдэ мэргэжэлтэд зүжэг наада гаргаһанайнгаа удаа малшадай дунда тусхайта хүдэлмэреэ хэдэг. Эдэ үдэрнүүдтэ клубай соведэй гэшүүд-агитаторнууд түрэл партиингаа түүхэтэ XXII съездын шиидхэбэринүүдые, Программа, Уставые ажалша малшадта тайлбарилан ойлгуулха зорилго табяад, хаба шадалаараа оролдоно. Жэшээлхэдэ, һаяхан агитбригадын гэшүүд колхозой хоёрдохи, дүрбэдэхи комплексно бригаданудаар концерт харуулһан, «Коммунизм байгуулха Программа», «Манай замай залуушуул», «Элүүр энхэ ажабайдалай түлөө» гэхэ мэтын темээр хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн, фотомонтажуудые гаргаһан.

УНШАЛГЫН ЗАЛ, ФОЙЕ, уран зураашадай зурагуудые үлгэһэн уужам һаруул таһалгануд соо байтаашад ехэ зал руу ороноһ. 300 гаран һууритай энэ ехэ зал соо удангүй хүн зон дүүрэн сугларба. Тиигэхэдэ түүхэтэ XXII съездын делегат Бутэд Батуева түрэл нютагаархиндаа түүхэтэ съездын мартагдашагүй ажал тухай тобшохоноор, һонирхолтойгоор хөөрэбэ.

Һүүлээрнь колхозынигууд олон тоото асуудалнуудтаа харюу абаа.

...Тэрэнэй удаа уужам сценын дарагар улаан хүшэгэ намдуу аалихан нээгдэжэ, Юрөөгэй оюун бэлигтэн уран һайхан наадаяа дэлгэбэ. Хүгжэм доро ород, бурят дуунуудай шадамар зохидоор гүйсэдхэгдэхэдэ, хүнүүд ээлүүдгүй баясан, халуунаар угтанад. «Харанхы һүни» гэжэ зүжэг табигдаһанай удаа бүлэг залуушуул ирагуу һайхан хоолойгоор хангюурдажа оробод:

Үргэн даа, түрэл уужам оромни,
Ой модоор, тарян, уһаар элбэг...

— Ёһоорхон лэ дуулана даа, сэдьхэл хүдэлгэмөөр! Иимэ зугаадуунай зэдэлээн соо һажахагүйш! Урма зориг бадаруулхаар!—гэлдэхэ абяан нэрьемэ альга ташалган соогуур дуулдана.

Юрөөгэй культурын гуламтануудай ажал-ябуулагшад, эдэбхитэд иимэ хэшээл оролдолго гаргажа, нютагайнгаа арад зоной дунда соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри шадамараар, удхатай, һонирхолтойгоор ябуулна.

Р. БАЛДАНОВ, манай корр.

УРМАТАЙ ДАА, ДОНДОК ҮБГЭН

Ажал хэхэдээ абьяастай, хэһэн юумэеэ хэбтэ шудхаһандал сэбэрээр хэдэг, уран гартай дархашуул алишье нютагуудта олон ха юм даа.

Үргэн Чесанадаа суурхаһан уран гартанай нэгэн Дондок Бадмаевич Доржиев болоно.

Арба юһэтэйдөө Дондок түрүүшынхээ һүхэ барижа, ажалай ута замда гараһан юм. Тэрэ гэһээр гуша нэгэн жэл үнгэрөө.

Энэ хугасаа соо Чесана нютагта Дондок Бадмаевичын гараар байрын гэр, малай байра, мүн бэшэшье олон элдэб барилганууд бүтээгдэһэн гээшэ.

...Харгааһан гэжэ газарта баригдажа байһан хонидой шэнэ байра бүри холохонһоо харагдаадхёо һэн. Хүрэжэ ерэхэдэмнай Доржиев түрүүтэй дүрбэн дархашуул шэнэ байраяа хушажа ехэл сүлөөгүй байбад.

— Намарһаа хойшо энэ хашаатай «носолдоо» гээшэбди. Юрэдөө мүнөө хойноһь гарагдаа гээшэ. Энээнээ дууһаад, баһал шэнэ барилга эхилхэбди... Мүнөө иимэ һайхан сагта барилга бодхоолсожо ябахадаа урматайб,— гээд тамхилха зуураа, Дондок Бадмаевич хүхюутэйгөөр хөөрэбэ һэн.

Иигэжэ ходоодо түрүү ерэгэдэ ябадаг энэ нүхэртэ коммунис ажалай ударник гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдонхой.

Н. Галданов.
Фотонь авторай.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ВФДМ-эй бюрогой сесси

БУХАРЕСТ, январиин 10. (ТАСС). Демократическа Залуушуулай Бүхэдэлхэйн Федерациин бюрогой сесси Румыниин ниислэлдэ мүнөөдэр эхилээ. Демократическа Залуушуулай Бүхэдэлхэйн Федераци президент Пьеро Пьерали, бүхы түбиин 20 гаран ороной түлөөлһэн залуушуулай организацинуудай — ВФДМ-эй гэшүүдэй түлөөлэгшэд сессиин хүдэлмэридэ хабаадалсана. ВФДМ-эй зургаадахи Ассамблейдэ, эб найрамдалай болон хани барисаанай түлөө тэмсэхэ зорилгоор үнгэргэгдэхэ залуушуулай болон студентнүүдэй наймадахи фестивальда бэлэдхэл хэлгэдэ хамаатай, мүн бусад асуудалнуудые сессидэ хабаадагшад зүбшэн хэлсэхэ юм.

Венгриин таряашад үнгэрһэн жэлэй дүн гаргана

БУДАПЕШТ, январиин 10. (ТАСС). Венгриин үйлэдбэриин кооперативуудаар үнгэрэгшэ жэлдэ хэгдэһэн ажахын хүдэлмэриин дүнгүүд гаргагдажа эхилээ. Хамтынгаа ажахынуудые хүгжөөн бэхижүүлхэ хэрэгтээ Венгриин кооперативуудай таряашад шэнэ амжалтануудые туйлаа гэжэ түрүүшын дүнгүүд гэршэлэн харуулжа үгөөд байна. Жэшээлхэдэ, Бач-Кишкун областиин 300 үйлэдбэриин кооперативуудай ниитын зөөриие бүридхэжэ үзэхэдэ, тэрэнэй үнэ сэн гансахан лэ үнгэрһэн жэлэй турша соо хахад миллиард форинтоор нэмэһэн байна.

Сольнок областиин 109 кооперативта дүнгүүдые гаргалгын түрүүшын шата дүүрээ. Энэнь юун тухай гэршэлжэ үгэнэб гэхэдэ, 1961 ондо тэдэнэй олзо урда жэлэйхидээ орходоо 180 миллион форинтоор нэмээ.

Бусад областьнуудай кооперативуудай таряашад жэлэй турша соо мүн лэ үрэ ехэтэйгээр хүдэлһэн байна. Кооперативуудай гэшүүдэй ажалта үдэрнүүдтэ олзо хубаарилга һаяар эхилхэ юм.

Советскэ космонавт Бандунгда ерэбэ

ДЖАКАРТА, январиин 10. (ТАСС). Советскэ алдарта космонавт Герман Титовые Бандунг городойхид хани халуунаар угтаа.

Баруун Ява дээрэ Голландиин колонизаторнуудтай тэмсэхэдээ дайшалхы тугуудаа алдаршуулһан дивизиин штабта эндэ ерэһэнэйнгээ һүүлээр Г. С. Титов тэрэ дороо ошоһон байна. Министр Прийоно, советскэ элшэн сайд Н. А. Михайлов болон бусад хүнүүд тэрээнтэй хамта ябалсаа. Титов болон дивизиин командир, сэрэгэй зургаадахи округой начальник полковник Аджи үгэ хэлээ, дурасхаалта бэлэгүүдые бэе бэедэ...

Удаань Герман... руун Ява провинци... наторта айлшала... гуур ябаа.

Үдэшэнь Бандунг... ческэ институтда... советскэ космон... наар амаршала... най дайдые шэн... талаар совет э... амжаһан туйла... студентнүүдтэ Г... хөөрэжэ үгөө.

Хани барисаа... соогуур аяншал... тов мүнөөдэр... юм. Тэрэ эндэһээ... та ошоxо байна.

Шэнэ патриотическа хүдэлөөн

ПРАГА, январиин 10. (ТАСС). Шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрнүүдтэ Чехословакиин предприятинуудта ажалшадай шэнэ патриотическа хүдэлөөн — «КПЧ-гэй XII съездын бригадын» хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөн эхилээ. Энэ мүрысөөе Остравска «Эдуард Уркс» гэжэ шахтын залуу горнягууд үүсхэһэн юм. Энээнииень Чехословакиин компартиин Центральна Комитет дэмжэһэн байна. Мүнөө энэ үүсхэлынь олониитын хүдэлөөн боложо байнхай.

Чехословакиин коммунистическэ партиин XII съезд энэ жэлэй намар болохо юм. Энэ съездын хүндэлэлдэ зорюулагдаһан мүрысөөндэ предприятинууд удаа дараалуулан оролсоно. Бригаданууд, цехүүд, предприятинуудай коллективүүд өөһэдынгөө арга боломжонуудые тооложо үзөөд, энэ жэлэй даалгабаринуудынь... һоонь урид дүүр... металл, машина, гутал болон п... түсэбһөө гадуур... схээр үгэхэ гэһэн... дые абана. «К... съездын бригад... нэрэ зэргэдэ хүр... мүрысэжэ байһан... приятинуудай хүд... ажалай түрүүш... нууд тухай мэдээ... ной бүхы нютагу... даг боложо байна.

Социалис тосх... рысөөн эхилээ. ...рожнидахи (Брно... гэдэмэл хүдөө аж... ративай гэшүүд... гаһан байна. Ч... таряашад КПЧ-гэй... дын хүндэлэлдэ з... рысэнэ, хүдөө аж... гурбадахи табан... бэн жэлэй турша... хын түлөө тэмсэ...

„Колониализм усадхагдаха, буу зэбсэг яаралтайгаар түхеэрэлгэ болюулагдаха ёһотой"

ДЕЛИ, январиин 10. (ТАСС). Шэнэ дайнай аюул дэлхэйдэ угаа ехэ гай түбэг татажа болохо байна гээд уласхоорондын хэрэгүүдые эрхилдэг Непальска совет дээрэ үсэгэлдэр үгэ хэлэхэдээ Бирмын премьер-министр У Ну мэдүүлээ.

Пресс Траст оф Индиа агентствын корреспондент Катамандуһаа нигэжэ дамжуулна. Колониализмын бии байһан, буу зэбсэгэй яаралтайгаар түхеэрэгдэдэг ушар хамагай түрүүндэ шэнэ дайнай һужэрхэ шалтаг боложо магад байна гээд У Ну онсолон тэмдэглээ. Колониализм усадхагдаха, буу зэбсэг яаралтайгаар түхеэрэлгэ болюулагдаха ёһотой гэжэ тэрэ хэлээ.

Дайе хуули бусын гэжэ соносхохын тула буу зэбсэг хуряалга тон шухала хэрэгтэй гээд Бирмын премьер үргэлжэлүүлэн хэлээ. Буу зэбсэг хуряалга хүгжэлтэ багатай оронуудые дэбжээхын тулада угаа ехэ мүнгэ зөөри сүлөөлжэ шадаха байна. Дайн байлдаан хуули бусын гэжэ соносхогдохо ёһотой. Али бүхы түхэл янзын колониализм болон империализм усадхагдаха ёһотой гэжэ У Ну хэлээ.

Дайнай аюул тохёолдуулдаг шалтагаанай — яаралтайгаар буу зэбсэг түхеэрэлгын болюулагдаад, колониализмын усадхагдаад лэ байхада хүч түрэлтэн золтой жаргалгайгаар һалбаран хүгжэжэ шадаха гээд У Ну үгынгөө түгэсхэлдэ онсолон тэмдэглээ.

Турциин таряашад хүндэ хүшэр байдалтай болонхой

СТАМБУЛ, январиин 10. (ТАСС). Турциин таряашад мүнөө угаа ехэ ядаралда ороно. Тэдэнэр газаргүйдэнэ, талха тараанаинь дутана, үзэг бэшэг мэдэхэгүй. Турцида үни заяанай үзэгдөөгүй ехэ үлэсхэлэн мүнөө жэл илангаа ороной зүүн талын хубида боложо байнхай. Иимэ байдалда тохёолдоһоноо уламжалан хүдөөгэй ажалда ехэ уруу дуруу, уйдхартай ябадаг болонхой. Гашуудалта ушарнууд олоор тохёолдоно. Жэшээлхэдэ, «Миллиет» газетэ иигэжэ мэдээсэнэ. Вилайета Карсын Иликдокуз гэжэ таряашан үлэсхэлэн үхибүүдэйнгээ зобохо тулихыень харахагүйн тулада өөрыгөө хорложо алаа.

Мүнөө оронойнгоо хуби заяан тухай улам бүри олон хүнүүд һаналаа табидаг болонхой. Политическэ партинуудай ябуулгануудта тэдэнэр дурагүйлхэнэ. «Таряашадта газар болон урьһаламжа үгэхэбди гэжэ 15 жэлэй турша соо найдуулдаг юм. Гэбэшье имагтал баяшуулда туһаламжа үзүүлэгдэнэ... Депутадуудта кандидадууд һунгалтын болохын урда тээ арадай һанажа байһан юумэ тухай хэлэдэг аад, парламентын депутадууд болоод байхадаа хэлэһэн үгэдөө юундэ хүрэнэгүй гээшэб? Энэ мэхэ мохо хэгдэхээ хэзээ болихо юм, али бидэнэр үшөө хүлеэхэ ёһотой гүбди?» гэжэ нэгэ таряашан «Терджюман» газетэдэ бэшэхэдээ мэдүүлһэн байна.

Хойзингер тушаалһаа гаргагдаха ёһотой

БРЮССЕЛЬ, январиин 9. (ТАСС). Сэрэгэй гэмтэн бологшо Хойзингер НАТО-до харюусалгатай тушаал даажа байха ёһогүй гээд Бельгиин «Стандарт» гэжэ буржуазна газетэ бэшэнэ.

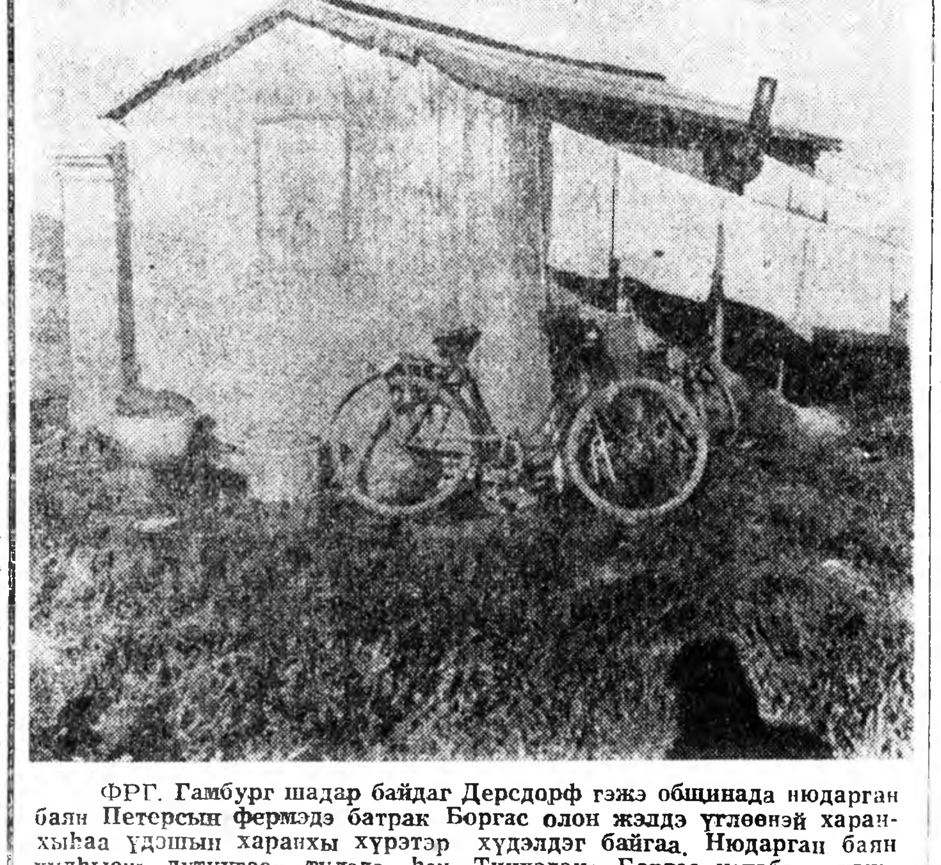
Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ энэ нацистска генералай хэһэн гэмтэ муухай хэрэгүүд тухай хөөрэхэ зуураа газетэ иигэжэ онсолон тэмдэглэнэ. Хойзингер хадаа Англида, Югославида, Грецидэ, Советскэ Союзда, Швейцарида болон Франция добтолхо түсэбүүдые зохёохо үедэ харюусалгатай хүн байһан юм.

НАТО-гэй хүтэлбэрилхы тушаалда Хойзингерые томилхо тухай асуудалай зүбшэн хэлсэгдэхэдэ, тэрэнэй кандидатурые НАТО-гэй зарим сэрэгэй тушаалтад буруушааһан юм.

Тэмсэл үргэлжэлүүлэгдэһээр

АФИНЫ, январиин 10. (ТАСС). Мэхэ гохо, хүсэрхэлгэ гаргажа, хуули бусаар байгуулагдаһан Карманлисай правительство тушаалһаа бууха ёһотой! — гэһэн эрилтэ Грециин оппозици парламентын заседани дээрэ хэһэн байна. Парламент һарын турша соо забһарлаһанайнгаа һүүлээр үсэгэлдэр хүдэлмэреэ эхилээ.

Зүүнэй үзэл баримталдаг нэгэдэмэл демократическа партиин (ЭДА) зүгһөө тиимэ дурадхал оруулһан депутадууд Илиу болон Брилакис гэгшэд иигэжэ онсолон тэмдэглээ. Карманлисай правительствын тушаалһаа буугаагүй сагта Грецидэ демократиие, хуули ёһые, конституциие һэргээхэ аргагүй. Демократиие орон дотор һэргээхын түлөө, тайлбарилан хэлэбэл, Карманлисай правительствые тушаалһаа буухын, октябриин 29-дэ болохоор тогтоогдоһон парламентын һунгалтые болюулаад, шэнэ, сүлөөтэ һунгалта үнгэргэхын түлөө тэмсэлээ оппозици үргэлжэлүүлхэ гэжэ «Центрын союзай» ударидагша Папандреу гэгшэтэй хамта тэдэнэр мэдүүлһэн байна.

ФРГ. Гамбург шадар байдаг Дерсдорф гэжэ общинада нюдарган баян Петерсын фермэдэ батрак Боргас олон жэлдэ үглөөнэй харанхыһаа үдэшын харанхы хүрэтэр хүдэлдэг байгаа. Нюдарган баян хүлһыень дутуугаар түлэдэг һэн. Тиихэдэнь Боргас нэхэбэри хэжэ ороо. Энээндэнь уурлаһан эзэн тэрэниие байраһаань намнажа гараа. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зургаан хүчһөө бүридэдэг Боргасай бүлэ муухан балгааһан соо орохо һууха баатай болсо.

ТАСС-ай фотохроника.

Хорото к... үргэлжэлүүл...

ПНОМ-ПЕНЬ, ... (ТАСС). Камбоджи... тельствын боло... эрид шанга буру... дэг болобошье, Н... мэй фашис бүлэг... хилэ дээрэ зэбс... ааша гаргаһаар. ...хаанта правитель... нөөдэр толилһон... соо нигэжэ тэмдэг... да Вьетнамай с... Компонг-Чнанг ... Кхмерскэ газар ... боджын хилын ... январиин 8-да доб... га тулалдаанай б... да Вьетнамай гу... алуулһан байна, т... нэйнь бэе Камбо... дээрэ үлөө, Урда... солдадууд плен... Кхмерскэ хэдэн ... абаашаһан байна... жынхид хилэ даб... гэ хүниие плендэ...

Хүдэлмэригүйшүүл дахяад олон...

ВАШИНГТОН, ... (ТАСС). Холбоото... та хүдэлмэригүйш... дахяад олон бо... США-гэй ажала... Гольдбергын мэд... хүдэлмэригүйшүүл... гэрэгшэ жэлэй де... мянган хүнөөр нэм... үедэ 4.091 мянган... Хүдэлмэригүйшүүл... хы хүдэлмэришэд... центнь болоно.

15 үлүүтэй неде... соо ажал олоогүй... гүйшүүлэй тоо ү... лэй һүүлшын һар... га шахуу хүнөөр... нөө 1.233 мянган... байна. Хүдэлмэр... дунда хахад жэлэ... сагай турша соо а... гүй 661 мянган хү...

Редакторай орло...
С. Б. БАЛЬЖИ...

Манай адрес, телефо...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул Ленина, 2... **ФОНЫ РЕДАКЦИИ:** редактора — 46-32, зам. ред... 32-74, ответ. секретаря — 27-37, отделов: партийно... пропаганды — 24-74, сельского хозяйства и советск... тельства — 47-59, промышленности и транспорта, и... — 35-14, культуры — 34-05, писем и рабселькоров ... отдел переводов и корректорская — 35-95. бухга... 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства культуры ... АССР.

Н00570. Зак. №